

Кооперативная ур., 5, Биектау т/ю станциясе поселогы,
Биектау районы, Татарстан Республикасы, 422700

Кооперативная ул., 5, пос. ж/д станция Высокая Гора,
Высокогорский район, Республика Татарстан, 422700

Тел.: +7 (84365) 2-30-50, факс: 2-30-86, e-mail: biektau@tatar.ru, www.vysokaya-gora.tatarstan.ru

КАРАР
23нче сентябрь 2020 ел

РЕШЕНИЕ
№ 6

**Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Усад авыл жирлегенен
Генераль планын раслау турында**

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 24 статьясындагы 13 өлеше, 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, Биектау муниципаль районы Уставы нигезендә, 2020 елның 26 июнендәге гавами тыңлаулар беркетмәләрен һәм Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Усад авыл жирлегенен Генераль планы проекты буенча гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмәләрне исәпкә алып, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Советы,

КАРАР БИРДЕ:

«Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Усад авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенен кушымта итеп бирелгән Генераль планын расларга.

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Башкарма комитетына территориаль планлаштыруның Федераль дәүләт мәгълүмат системасының рәсми сайтында Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Усад авыл жирлегенен Генераль планын урнаштыруны тәэмин итәргә.

Ә

Өлеге карар рәсми басылып чыккан (игълан ителгән) көненнән үз көченә керә.

Өлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Советының жирлекләренен жирле үзидарә органнары белән үзара хезмәттәшлеге, законлылык һәм хокук тәртибе буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

к

а

Совет рәисе,

Муниципаль район Башлыгы

Р.Г.Кәлимуллин

р

н

ы

Т

а

т

а

р

с

т

а

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

**БИЕКТАУ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
УСАД АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫ**

РАСЛАНА ТОРГАН ӨЛЕШ

1 том

Территориаль планлаштыру турында нигезләмәләр

2020 ел

ЭЧТӨЛӨК

П

Р

ГО

еГ

Жирлекнең жирле эһәмияттәге, муниципаль районның жирле эһәмияттәге, региональ эһәмияттәге, федераль эһәмияттәге урнаштыру өчен планлаштырыла торган объектларының төрләрә, билгеләнеше һәм исемнәрә турында белешмәләр, аларның төп

хИ

аИ

Планлаштырылган объектларны урнаштыруга бәйлә рәвештә мондый зоналарны

Ю

Ю

Ю

Ю

Ю

Ю

Ю

Ю

Ю

Ю

Ю

Ю

Ю

Ю

Ю

Ю

Ю

Ю

Ю

Ю

Ю

Ю

Ю

Ю

Ю

Ю

Ю

Ю

Ю

Ю

Ю

Ю

Ю

Ю

Ю

Ю

Ю

Ю

Ю

ПРОЕКТНЫҢ СОСТАВЫ

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Усад авыл жирлегенең Генераль планы түбәндәге составта эшләнде:

Раслана торган өлеш

Текстлы материаллар:

№ т/б	Исеме	Том
1	Территориаль планлаштыру турында нигезләмәләр	1

График материаллар:

Бит №	Исеме	Том	Масштаб
1	Жирлекнең жирле әһәмияттәге объектларын планлаштырып урнаштыру картасы	2	1:10 000
2	Жирлекнең функциональ зоналары картасы	2	1:10 000
3	Торак пунктлар чикләре картасы	2	1:10 000

Кушымта

№ т/б	Исеме	Том
1	Торак пунктларның чикләре турында белешмәләр	-

Генераль планын нигезләү материаллары

Текстлы материаллар:

№ т/б	Исеме	Том
1	Аңлатма язуы	3

График материаллар:

Бит №	Исеме	Том	Масштаб
1	Жирлек территориясеннән заманча файдалануның картасы	4	1:10 000
2	Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләренең картасы (гамәлдәге нигезләмә)	4	1:10 000
3	Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре картасы (проект тәкъдире)	4	1:10 000

1. КЕРЕШ

Әлеге проект Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Усад авыл жирлеге Советының 2012 елның 20 ноябрәндәге 126а номерлы Карары белән расланган 26.08. 2015 ел №331а Карар редакциясендә Усад авыл жирлегенә Генераль планына алмашка кертелә.

Проектның заказчысы - Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Усад авыл жирлеге Башкарма комитеты.

Проектны эшләүче - "Максима" җаваплылыгы чикләнган җәмгыяте.

Проект 2040 елга кадәр исәп-хисап срогына эзерләнган, гамәлгә ашыру этаплары ачыкланмаган.

1.1. Генераль планының максатлары һәм бурычлары

Генераль планы эшләүнең төп максатлары түбәндәгеләр:

- жирлекнең шәһәр төзелешен үстерүнең юнәлешен билгеләү һәм тәмин итү;
- авыл жирлеген жирле дәрәжәдәге шәһәр төзелешә документлары белән тәмин итү.

Проект бурычларына түбәндәгеләр керә:

- авыл жирлеге территориясен комплекслы бәяләү;
- торак пунктларның чикләрен корректировкалау;
- жирлек территориясен функциональ зоналаштыру, функциональ зоналарның параметрларын билгеләү;
- торак төзелешә мөмкинлеге булган территорияләрне билгеләү;
- житештерү функциясен үстерү өчен территорияләрне билгеләү;
- транспорт инфраструктурасын үстерү;
- халыкка хезмәт күрсәтү өлкәсен үстерү.

Генераль планының проект карарлары Усад авыл жирлегенә һәм Биектау муниципаль районының социаль-икътисадый үсешә планнарын формалаштыру яки корректировкалау, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен эзерләү, территорияне планлаштыру өчен нигез булып тора.

2. ТЕРРИТОРИАЛЬ ПЛАНЛАШТЫРУ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

2.1. Жирлекнең жирле әһәмияттәге, муниципаль районның жирле әһәмияттәге, региональ әһәмияттәге, федераль әһәмияттәге урнаштыру өчен планлаштырыла торган объектларының төрләре, билгеләнеше һәм исемнәре турында белешмәләр, аларның төп характеристикалары һәм урнашу урыны

1 нче таблица

карталарда №	Төрө	Билгеләнеше һәм исеме	Төп характеристикалары	Урнашкан урыны	Функциональ зона
Жирлекнең жирле әһәмияттәге объектлары					
1	спорт объекты	Спорт залы	проект егәрлеге - идән майданы 288 кв. м	Усад ав.	ижтимагый-эшлекле зона
2	спорт объекты	Спорт залы	проект егәрлеге - идән майданы 594 кв. м	Тимофеевка ав.	ижтимагый-эшлекле зона
3	спорт корылмасы	Яссылыклы корылма	проект егәрлеге - 162 кв. м	Толмач ав.	ижтимагый-эшлекле зона
4	спорт корылмасы	Яссылыклы корылма	проект егәрлеге - 324 кв. м	Хохлово ав.	ижтимагый-эшлекле зона
5	спорт корылмасы	Яссылыклы корылма	проект егәрлеге - 162 кв. м	Чубар ав.	ижтимагый-эшлекле зона
Муниципаль районның жирле әһәмияттәге объектлары					
6	өстәмә белем бирү оешмасы	Өстәмә белем бирү учреждение	проект егәрлеге - 330 мест	Тимофеевка ав.	ижтимагый-эшлекле зона
7	каты өслекле автомобиль юллары	"Садилово ав. килү" автомобиль юлы	өслек - асфальт-бетон; категориясе - IV; озынлыгы- 49 м	жирлек территориясе	транспорт инфраструктурасы зонасы
8	каты өслекле автомобиль юллары	"Чубар ав. нан төньяк-көнчыгышка перспективалы торақ төзелеше майданчыгына килү" автомобиль юлы	өслек - асфальт-бетон; категориясе - IV; озынлыгы- 1637 м	жирлек территориясе	транспорт инфраструктурасы зонасы
Региональ (республика) әһәмияттәге объектлар					
9	каты өслекле транзит автомобиль юллары	"Казан транспорт төенен урапузу" автомобиль юлы	өслек - асфальт-бетон; категориясе - III; озынлыгы - 4598 м	жирлек территориясе	транспорт инфраструктурасы зонасы
10	транспорт инфраструктурасы объекты	Сула елгасы аша "Казан транспорт төенен урапузу" автомобиль юлында	-	жирлек территориясе	транспорт инфраструктурасы зонасы

		автомобиль күпере			
Федераль эһэмияттәге объектлар					
Объектларны урнаштыру планлаштырылмый					

2.2. Функциональ зоналар

2 нче таблица

Зонаның исеме	Зонаның функциональ билгеләнеше	Зонаның параметрлары	Зонада жир кишәрлекләренн эн рөхсәт ителгән файдаланырга мөмкин төрләрнең кодлары *
Индивидуаль торак йортлар салу зонасы	- индивидуаль торак төзелеше; - зур булмаган территорияләрне биләп торучы һәм торак төзелеше территориясендә урнашкан социаль, ижтимагый һәм эшлекле билгеләнештәге, инженерлык инфраструктурасы объектлары	Төп төзелештәге катларның иң чик саны: 3 (мансардны кертеп); төзелеш коэффициентлары: 0,3 кәчә	2.1; 2.2; 2.3; 2.7; 2.7.1; 12.0
Күпфатирлы торак йортлар белән төзелеш зонасы	- күпфатирлы торак төзелеше; - зур булмаган территорияләрне биләп торучы һәм торак төзелеше территориясендә урнашкан социаль, ижтимагый һәм эшлекле билгеләнештәге, инженерлык инфраструктурасы объектлары	Төп төзелештәге катларның иң чик саны: 5 (мансардны кертеп); төзелеш коэффициентлары: 0,4 кәчә	2.1.1; 2.5; 2.7; 2.7.1; 12.0
Ижтимагый-эшлекле зона	мәдәният, мәгариф, спорт, сәламәтлек саклау, социаль тәэминат, сәүдә, жәмәгать туклануы, көнкүреш һәм кунакханә хезмәтә күрсәтү объектлары; административ, фәнни-тикшеренү учреждениеләре; культ бионалары	Төп төзелештәге катларның иң чик саны: 5 (мансардны кертеп); төп төзелешнең чик биеклегә: 20 м; төзелеш коэффициентлары: 1гәчә	2.7; 2.7.1; 3.0; 4.0; 5.1; 12.0 - 12.1
Гражданнарның коммерциягә карамаган бакчачылык һәм яшелчәчелек берләшмәләре зонасы	- бакчалар; - яшелчә бакчалары	Төп төзелештәге катларның иң чик саны: 3 (мансардны кертеп); төп төзелешнең чик биеклегә: 10 м;	2.7.1; 13.0; 13.1 - 13.2
Рекреацион билгеләнеше зона	- ял базалары һәм йортлары; - балалар лагерьлары; - яхт-клублар, көймә станцияләре - спорт инвентаре прокаты базасы - спорт базалары; - физкультура-савыктыру объектлары; - туризм объектлары	билгеләнмиләр	5.0; 9.0 - 9.3

Сәнәгать предприятиеләре нең житештерү зоначасы	- IV һәм V класслы хәвефле сәнәгать житештерүе объектлары; - санитар-яклау зонасы проектын житештергәндә һәм эшлэгәндә алдынгы технологик чаралардан файдалану шарты белән башка класслы хәвефле сәнәгать житештерүе объектлары	төзелеш коэффициенты: 0,8 гәчә	6.1 - 6.6; 6.9; 6.11; 10.1
	- файдалы казылмалар чыгару объектлары	билгеләнмиләр	
Авыл хужалыгы предприятиеләре нең житештерү зоначасы һәм авыл хужалыгын тәэмин итү объектлары	- IV һәм V класс хәвефле авыл хужалыгы житештерүе объектлары; - санитар-яклау зонасы проектын житештергәндә һәм эшлэгәндә алдынгы технологик чаралардан файдалану шартларында, башка класслы авыл хужалыгы житештерүе объектлары	төзелеш коэффициенты: 0,8 гәчә	1.7 - 1.18
	- авыл хужалыгын тәэмин итү объектлары	төзелеш коэффициенты: 0,6 гача	
Склад зонасы	- склад объектлары; - транспорт саклау объектлары; - күпләп сату базарлары	төзелеш коэффициенты: 0,6 гача	1.15; 2.7.1; 4.3; 4.9; 4.9.1; 6.9
Инженерлык инфраструктурас ы һәм коммуналь хезмәт күрсәтү зоначасы	- торақ пунктларны электр, газ, жылылык, су белән тәэмин итү, су бүлү объектлары; - антенна-мачта корылмалары, элементә объектлары; - гидротехник корылмалар; - магистраль торба үткәргечләрдә объектлар; - янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү объектлары; - чүп эшкәртү предприятиеләре; - кар саклау һәм эшкәртү объектлары	билгеләнмиләр	3.1; 3.9.1; 6.7 - 6.8; 7.5; 11.3; 12.2
Транспорт инфраструктурас ы зонасы	- каты өслекле автомобиль юллары; - вокзаллар, автомобиль транспорты станцияләре; - автомобиль ягулык салу станцияләре - автотранспортка, юл буе сервисына хезмәт күрсәтү объектлары - транспорт саклау объектлары; - тимер юл вокзаллары һәм станцияләр; - причаллар, пристаньнар, елга вокзаллары; - аэропортлар, аэродромнар, очып китү- утыру полосалары һәм мәйданчыклар	билгеләнмиләр	2.7.1; 4.9; 4.9.1; 5.4; 7.1 - 7.4; 12.0
Махсус билгеләнештәге зона	- биотермик чокырлар; - себер язвасы базлары; - каты коммуналь калдыкларның полигоннары һәм чүплекләре	билгеләнмиләр	12.2
Зиратлар зонасы	- зиратлар	билгеләнмиләр	12.1
Гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр	- гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр	яшелләндерүнең минималь дәрәжәсе: 65 %	12.0

зонасы			
Башка зоналар	- торак пунктларда үзе чөчүлө яшөл үсентеләр; - торак пунктларның башка территорияләре	билгеләнмиләр	9.1; 12.0
Авыл хужалыгы жирләрә зонасы	- авыл хужалыгы жирләрә; - жәйге лагерлар, терлекләр өчен утарлар; - авыл хужалыгы жирләрә территориясендә күчмә өслекле, япмасыз автомобиль юллары; - кыр юллары	билгеләнмиләр	1.1; 1.19 – 1.20
Урманнар, башка үсемлекләр зонасы	- урманнар; - киселгән урыннар; - торак пунктлардан тыш куаклыклар; - күчеш белән капланган, урманнар территориясендә өслексез автомобиль юллары; - урман юллары	билгеләнмиләр	1.17; 10.0
Акваторияләр зонасы	- өске су объектлары; - сазлыклар	билгеләнмиләр	11.0

* Россия Икътисади үсеш министрлығының "Жир кишәрлекләрәннән рөхсәт ителгән файдалану төрләрә классификаторын раслау турында" 01.09.2014 № 540 боерыгы белән расланган жир кишәрлекләрәннән рөхсәт ителгән файдалану төрләрә Классификаторы нигезендә (Россия Икътисади үсеш министрлығының 2019 ел 04.02 44 номерлы Приказы редакциясендә)

2.3. Планлаштырылган объектларны урнаштыруга бәйлә рәвештә мондый зоналарны билгеләү таләп ителгән очракта территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарга характеристика

Планлаштырылган объектларны урнаштыруга бәйлә рәвештә таләп ителә торган территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар турындагы белешмәләр аларның характеристикалары 3 нче таблицада китерелгән.

3 нче таблица

Зонаның исеме	Чыганак исеме	Зона күләме, м
Автомобиль юлларының юл буе полосалар	"Казан транспорт төенен урап узу" автомобиль юлы	50
	"Садилово ав. килү" автомобиль юлы	50
	"Чубар ав.нан төньяк-көнчыгышка таба перспектив торак төзелеше мәйданчыгына килү" автомобиль юлы	50

Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның күләменә һәм конфигурациясенә әлегә зоналар проектларын эшләүгә бәйлә рәвештә төгәллек кертелергә мөмкин.

3. ТОРАК ПУНКТЛАРНЫҢ ЧИКЛӘРЕ

Торак пунктларның гамәлдәге чикләре Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Усад авыл җирлеге Советының 2012 елның 20 ноябрәндәге 126а номерлы Карары белән № 331а от 26.08.2015 ел Карары редакциясендә расланган Усад авыл җирлегенә Генераль планы нигезендә билгеләнгән.

Усад ав. һәм Тимофеевка ав. чикләре турындагы белешмәләр күчәмсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында бар. Ильино ав., Садилово ав., Толмач ав., Хохлово ав. һәм Чубар ав чикләре турында белешмәләр Бердәм дәүләт күчәмсез милек реестрында юк.

Әлеге проект нигезләмәләрен гамәлгә ашыру өчен Усад ав., Ильино ав., Садилово ав., Толмач ав., Тимофеевка ав., Хохлово ав. һәм Чубар ав. торак пунктларының чикләрен үзгәртү таләп ителә.

Торак пунктларның гамәлдәге һәм планлаштырыла торган чикләре әлеге проектның график материаллары составындагы торак пунктлар чикләре картасында чагылдырылды.

Торак пунктларның чикләрен үзгәртү күздә тотыла торган территорияләренә участоклары торак пунктларның чикләре картасында һәм 4 нче таблицада күрсәтелгән.

4 нче таблица

Торак пункт	Картадагы участок №	Мәйдан, га
Усад ав.	1	-1,083
	2	-0,147
	3	+0,052
	4	+0,045
	5	+0,042
	6	+0,029
	7	+0,013
	8	-0,008
Ильино ав.	9	+1,67
	10	+1,098
	11	+0,594
	12	+0,608
	13	+0,184
Садилово ав.	14	+0,117
	15	+0,105
	16	+0,08
	17	+0,026
	18	-0,006
Толмач ав.	19	+0,017
Тимофеевка ав.	20	-1,536
	21	+0,377
	22	-0,126
	23	+0,095
	24	+0,009
Хохлово ав.	25	+31,367
	26	+2,054
	27	+0,054
	28	+0,045
	29	-0,032

	30	-0,031
--	----	--------

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БИЕКТАУ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
УСАД АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ
ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫ**

ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫ НИГЕЗЛӘУ БУЕНЧА МАТЕРИАЛЛАР

3 том

Аңлатма язуы

2020 ел

Г
Д
Ж
И
Й
К
Л
М
Н
О
П
Р
С
Т
У
Ф
Х
Ц
Ч
Ш
Щ
Ъ
Ы
Ь
Э
Ю
Я
а
б
в
г
д
е
ж
з
и
й
к
л
м
н
о
п
р
с
т
у
ф
х
ц
ч
ш
щ
ъ
ы
ь
э
ю
я
А
Б
В
Г
Д
Е
Ж
З
И
Й
К
Л
М
Н
О
П
Р
С
Т
У
Ф
Х
Ц
Ч
Ш
Щ
Ъ
Ы
Ь
Э
Ю
Я
а
б
в
г
д
е
ж
з
и
й
к
л
м
н
о
п
р
с
т
у
ф
х
ц
ч
ш
щ
ъ
ы
ь
э
ю
я

[9.3. Жирлек территориясенә йогынты ясарга мөмкин булган табигый характердагы](#)

HYPERLINK \I "_Тос34313221" [9.3. Жирлек территориясендә биологик-социаль](#)

[ТАБИГЫЙ ҺӘМ ТЕХНОГЕН ХАРАКТЕРДАГЫ ГАДӘТТӘН ТЫШ ХӘЛЛӘР ТУУ](#)

Жирлек территориясендә, шулай ук жирлек территориясенә яқын жирдә техноген

ПРОЕКТНЫҢ СОСТАВЫ

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Усад авыл жирлеге Генераль планы түбәндәге составта эшләнгән:

Раслана торган өлеш

Текстлы материаллар:

№ т/б	Исеме	Том
1	Территориаль планлаштыру турында нигезләмә	1

График материаллар:

Бит №	Исеме	Том	Масштаб
1	Жирлекнең жирле әһәмияттеге объектларын планлаштырып урнаштыру картасы	2	1:10 000
2	Жирлекнең функциональ зоналары картасы	2	1:10 000
3	Торак пунктлар чикләре картасы	2	1:10 000

Кушымта

№ т/б	Исеме	Том
1	Торак пунктлар чикләре турында белешмәләр	–

Генераль планын нигезләү материаллары

Текстлы материаллар:

№ т/б	Исеме	Том
1	Аңлатма язуы	3

График материаллар:

Бит №	Исеме	Том	Масштаб
1	Жирлек территориясеннән хәзерге вакытта файдалануның картасы	4	1:10 000
2	Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләренен картасы (гамәлдәге нигезләмә)	4	1:10 000
3	Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре картасы (проект тәкъдире)	4	1:10 000

1. КЕРЕШ

Әлеге проект Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Усад авыл жирлеген Советының 2012 елның 20 ноябрэндәге 126а номерлы Карары белән расланган 26.08.2015 ел №331а Карар редакциясендә Усад авыл жирлегенен Генераль планына алмашка кертелә.

Проектның заказчысы - Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Усад авыл жирлеген Башкарма комитеты.

Проектны эшләүче - "Максима" җаваплылыгы чиклэнгән җәмгыяте.

Проект 2040 елга кадәр исәп-хисап срогына эзерлэнгән, гамәлгә ашыру этаплары ачыкланмаган.

1.1. Генераль планының максатлары һәм бурычлары

Генераль планы эшләүнең төп максатлары түбэндәгеләр:

- жирлекнең шәһәр төзелешен үстерүнең юнәлешен билгеләү һәм тәмин итү;
- авыл жирлеген жирле дәрәжәдәге шәһәр төзелеш документлары белән тәмин итү.

Проект бурычларына түбэндәгеләр керә:

- авыл жирлеген территориясен комплекслы бәяләү;
- торак пунктларның чикләрен корректировкалау;
- жирлек территориясен функциональ зоналаштыру, функциональ зоналарның параметрларын билгеләү;
- торак төзелеш мөмкинлеген булган территорияләрне билгеләү;
- житештерү функциясен үстерү өчен территорияләрне билгеләү;
- транспорт инфраструктурасын үстерү;
- халыкка хезмәт күрсәтү өлкәсен үстерү.

Генераль планының проект карарлары Усад авыл жирлегенен һәм Биектау муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш планнарын формалаштыру яки корректировкалау, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен эзерләү, территорияне планлаштыру өчен нигез булып тора.

1.2. Комплекслы социаль-икътисадый үсеш планнары һәм программалары, шәһәр төзелеш документлары һәм файдаланыла торган материаллар турында белешмәләр

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Усад авыл жирлегенен әлеге генераль планы проекты Россия Федерациясенен һәм Татарстан Республикасының түбэндәге норматив хокукый актлары таләпләре нигезендә эзерләнә:

- Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексы, 29.12.2004 ел, № 190-ФЗ;
- Россия Федерациясе Жир кодексы, 25.10.200 ел, № 136-ФЗ;
- Россия Федерациясе Урман кодексы, 04.12.2006 ел, № 200-ФЗ;
- Россия Федерациясе Су кодексы, 03.06.2006 ел, № 74-ФЗ;
- 2003 елның 06 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон;
- РФ Хөкүмәтенен 2006 елның 09 июнендәге 363 номерлы «Шәһәр төзелеш эшчәнлеген мәгълүмати тәмин итү турында» карары;
- 2010 елның 25 декабрэндәге 98-ТРЗ номерлы «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеш эшчәнлеген турында» Татарстан Республикасы Законы;
- 2005 елның 31 январэндәге 20-ТРЗ номерлы «Биектау муниципаль районы» муниципаль берәмлегенен һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен

билгеләү һәм аларның статусы турында» Татарстан Республикасы Законы (2014 елның 30 декабрдәге 136-ТРЗ номерлы Закон редакциясендә);

– РФ Дәүләт комитетының 2002 елның 29 октябрдәге 150 номерлы "Шәһәр төзелеше документларын эшләү, килештерү, экспертиза һәм раслау тәртибе турында" карары (СНиП 11-04-2003) (29.12.2004ел, №190-ФЗ РФ Шәһәр төзелеше кодексына каршы килми торган өлешендә);

– Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2009 елның 26 гыйнварындагы 42 номерлы «Ижтимагый инфраструктура, социаль хезмәт күрсәтүләр белән 2024 елга кадәр тәмин ителешнең социаль гарантияләре дәрәжәсен билгеләү турында» (28.08.2019 редакциясендә) карары;

– Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 13 мартындагы 149 номерлы Карары белән расланган Татарстан Республикасы калдыклар белән эш итү өлкәсендә, шул исәптән каты коммуналь калдыклар белән эш итү өлкәсендә территориаль схема.

Генераль планы эзерләгәндә түбәндәге норматив документлар файдаланылды:

- СНиП 2.07.01-89* Актуальләштерелгән редакциясе СП 42.13330.2011. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү»;

– СНиП 2.04.02-84* Актуальләштерелгән редакциясе СП 31.13330.2012 «Су белән тәмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корымалар»;

– СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 «Санитар-эпидемиологик кагыйдәләр һәм нормативлар»;

– Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 27 декабрдәге 1071 карары белән расланган Татарстан Республикасы шәһәр төзелешен проектлауның республика нормативлары.

Өлеге проект түбәндәге социаль-икътисадый үсеш планнары һәм программалары нигезләмәләрен исәпкә алып эзерләнде:

– 2015 елның 17 июнендәге 40-ТРЗ номерлы «2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерү Стратегиясен раслау турында» Татарстан Республикасы Законы белән расланган 2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерү Стратегиясе (алга таба - Стратегия);

– 2016 - 2021 елларга һәм 2030 елга кадәр план чорына Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш стратегиясе.

Стратегия нигезендә Биектау муниципаль районы территориясе түбәндәге проектларны гамәлгә ашыруның территориясе булып тора: «Халыкны күчәрәп утырту Реновациясе», «Казан агломерациясе инженерлык инфраструктурасын үстерү һәм модернизацияләү», «Казанның шәһәр яны зонасы», «Сәнэгать зоналары редевелопменты», «Казан агломерациясенә транспорт инфраструктурасын үстерү», Казан икътисадый зонасында калдыклар белән идарә итү проекты.

Генераль план белән каралган чаралар Стратегиянең югарыда күрсәтелгән проектларына каршы килми.

Жирлек территориясендә гамәлдә булган территориаль планлаштыру документлары:

– Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2012 елның 28 декабрдәге 2607-р Күрсәтмәсе белән расланган Россия Федерациясе сәламәтлек саклау өлкәсендә территориаль планлаштыру схемасы;

– Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2013 елның 26 февралдәге 247-р номерлы Күрсәтмәсе белән расланган Россия Федерациясе югары һөнәри белем өлкәсендәге территориаль планлаштыру схемасы;

– Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2013 елның 19 мартындагы 384-р номерлы Күрсәтмәсе белән расланган Россия Федерациясе федераль транспорт өлкәсендәге территориаль планлаштыру схемасы (Россия Федерациясе Хөкүмәтенең № 1610-р 02.08.2018 ел Күрсәтмәсе белән расланган редакциядә);

– Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2013 елның 13 августындагы 1416-р номерлы Күрсәтмәсе белән расланган торба үткәргеч транспорты өлкәсендә Россия Федерациясен

территориаль планлаштыру схемасы (Россия Федерациясе Хөкүмәтенен № 2104-р 18.09.2019 ел Күрсәтмәсе белән расланган редакциядә);

– Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2013 елның 11 декабрендәге 2084-р номерлы Күрсәтмәсе белән расланган Россия Федерациясенен энергетика өлкәсендәге территориаль планлаштыру схемасы (Россия Федерациясе Хөкүмәтенен № 1651-р 25.07.2019 ел Күрсәтмәсе белән расланган редакциядә);

– Россия Федерациясе Президентының 2015 елның 10 декабрендәге 615сс номерлы Указы белән расланган Оборона һәм иминлек өлкәсендә Россия Федерациясен территориаль планлаштыру схемасы;

– Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2011 елның 21 февралендәге 134 номерлы Карары белән расланган Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру схемасы (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 09.07.2018 ел № 559 Карары белән расланган редакциядә);

– Биектау муниципаль районы Советының 2014 елның 31 мартындагы 340 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районын территориаль планлаштыру схемасы (28.12.2016 № 117 Карары редакциясендә);

– Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Усад авыл җирлеге Советының 2012 елның 20 декабрендәге 126а номерлы Карары белән расланган Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Усад авыл җирлегенен Генераль планы, 26.08.2015 № 331а Карары редакциясендә.

Генераль планны эзерләгәндә түбәндәгеләр файдаланылды:

- Җирне дистанцион зоналарга бүлү материаллары - космос сурәте;
- Федераль дәүләт теркәве, кадастр һәм картография хезмәтенен Татарстан Республикасы бунча идарәсенен кадастр исәбе күрсәткечләре;
- Федераль дәүләт статистика хезмәте мәгълүматлары;
- «Земля» РКЦ» АЖ биргән 1:10000 масштабындагы картографик нигез.

1.3. Җирлекнең кыскача характеристикасы

Усад авыл җирлеге Биектау муниципаль районының үзәк өлешендә урнашкан. Аның майданы 4581,447 га тәшкит итә.

Усад авыл җирлеге чиге 2005 елның 31 январендагы 20-ТРЗ номерлы «Биектау муниципаль районы» муниципаль берәмлегенен һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләренен территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән. (2014 елның 30 декабрендәге 136-ТРЗ номерлы Закон редакциясендә).

Җирлек чиге турында белешмәләр Бердәм дәүләт күчмәс милек реестрында бирелгән.

Җирлек территориясендә түбәндәге торак пунктлар урнашкан:

- Усад ав. (авыл җирлегенен административ үзәге);
- Ильино ав.;
- Садилово ав.;
- Толмач ав.;
- Тимофеевка ав.;
- Хохлово ав.;
- Чубар ав..

Даими халык саны 2020 елның 01 январенә 2510 кеше тәшкит итә, шул исәптән:

- Усад ав.: 1371 кеше;
- Ильино ав.: 295 кеше;
- Садилово ав.: 13 кеше;
- Толмач ав.: 160 кеше;
- Тимофеевка ав.: 435 кеше;

– Хохлово ав.: 42 кеше;

– Чубар ав.: 194 кеше.

Мәгълүмат жирле үзидарә органнары белешмәләренә нигезләнеп күрсәтелгән.

Жирлек өчен сезонлы халык булуы да хас.

2. АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕНЕҢ ХӘЗЕРГЕ ТОРЫШЫНА ҺӘМ ФАЙДАЛАНЫЛУЫНА АНАЛИЗ. ГЕНЕРАЛЬ ПЛАН ЧАРАЛАРЫН НИГЕЗЛӘУ

2.1. Торак фонды

Гамәлдәге торыш

Жирлекнең торак төзелеше бер һәм ике катлы индивидуаль торак йортлар белән, күпфатирлы торак йортлар Усад авылының үзәк өлешендә тәкъдим ителгән.

Жирлек торак фондының гомуми күләме 2020 елның 01 январена торак мәйданының 66 мең кв.м тәшкил итә.

Мәгълүмат Федераль дәүләт статистика хезмәте мәгълүматларына нигезләнеп күрсәтелгән.

Даими халыкның торак белән тәэмин ителеш күрсәткече 26,29 кв. м/кеше тәшкил итә.

Жирлек территориясендә шулай ук икенче торак өчен билгеләнгән торак фонды да бар, аның күләме турында белешмәләр юк. Жирлек территориясенә шактый өлешен бакчачылык ширкәтләре алып тора.

Проект тәкъдиме

Генераль план белән, индивидуаль һәм күпфатирлы торак йортлар белән төзелешнең функциональ зоналарын формалаштыруга бәйле, гомуми мәйданы 155,86 га булган торак төзелеше мөмкинлеге булган территорияләргә бүлүп бирү каралган, шул исәптән:

- Усад авылының көнчыгыш өлешендә: 18,8 га;
- Усад авылының төньяк-көнбатыш өлешендә: 2,78 га;
- Усад авылының төньяк-көнчыгыш өлешендә: 1,64 га;
- Чубар авылының төньяк-көнчыгыш өлешендә: 94,84 га;
- Чубар авылының көнбатыш өлешендә: 2,78 га;
- Чубар авылының төньяк-көнбатыш өлешендә: 0,62 га;
- Хохлово авылының көньяк-көнбатышына: 28,93 га;
- Толмач авылының төньяк-көнчыгыш өлешендә: 5,47 га.

Күрсәтелгән территорияләргә үзләштерү ихтималы булган торак фонды күләме арту 77,93 мең кв. м торак мәйданын тәшкил итәргә мөмкин. Торак фонды күләме артуын билгеләү шартлы кабул ителгән күрсәткечләргә нигезләнгән: индивидуаль торак төзелеше өчен жир кишәрлеге мәйданы 1500 кв. м (15 сутый) һәм 100 кв. м га тигез торак йорт мәйданы; СНИП 2.07.01-89* Актуальләштерелгән редакциядә СП 42.13330.2011 билгеләнгән коттедж төзелешләренең торак берәмлекләре составында төрле функциональ билгеләнештәге территорияләргә норматив нисбәте (коттедж бистәсе өчен торак төзелеше өлеше 75 % тәшкил итә). «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү».

Торак төзелешен үстерү шулай ук төзелешнең тыгызлыгын арттыру һәм файдаланылмый торган территорияләргә үзләштерү исәбенә мөмкин.

2.2. Социаль, ижтимагый һәм эшлекле объектлар

Гамәлдәге торыш

Усад авыл жирлеге территориясендә тәкъдим ителгән социаль, ижтимагый һәм эшлекле билгеләнештәге төп объектлар һәм учреждениеләр турындагы белешмәләр 1 нче таблицادا бирелгән. Әлеге белешмәләр 2020 елның 01 январена торыш буенча китерелгән.

Карта ларда №	Исеме	Урнашкан урыны	Проект егәрлеге	
МЭГАРИФ ОБЪЕКТЛАРЫ				
1	мәктәпкәчә белем бирү оешмасы	Балалар бакчасы	Усад ав., Советская ур., 50 й.	100 урын
2	гомуми белем бирү оешмасы	Урта гомуми белем бирү мәктәбе	Усад ав., Школьная ур., 47 й.	260 урын
-	өстәмә белем бирүне оешмасы	күрсәтелмәгән		
СƏЛАМƏТЛЕК САКЛАУ ОБЪЕКТЛАРЫ				
3	беренчел медицина- санитария ярдәме күрсәтүче медицина оешмасы бүлекчәсе	Табиб амбулаториясе	Ильино ав., Магистральная ур., 2 й.	40 килүче./см.
МЭДƏНИЯТ ОБЪЕКТЛАРЫ				
4	мәдәни-ял итү (клуб) тибындагы объект	Авыл мәдәният йорты	Тимофеевка ав., Профсоюзная ур., 45й.	300 урын
5	мәдәни-агарту билгеләнешендәге объект	Авыл китапханәсе	Тимофеевка ав., Профсоюзная ур., 45й.	6901 экз.
ФИЗИК КУЛЬТУРА ҺӘМ СПОРТ ОБЪЕКТЛАРЫ				
-	спорт объекты	спорт заллары	күрсәтелмәгән	
6	спорт объекты	Автодром	Тимофеевка ав. көнчыгышка	–
7	спорт корылмасы	Спорт майданчыклары	Усад ав., Советская ур.	600 кв. м
8	спорт корылмасы	Хоккей тартмасы	Усад ав., Советская ур.	2400 кв. м
9	спорт корылмасы	Хоккей тартмасы	Тимофеевка ав. көнчыгышка	1400 кв. м
ХАЛЫККА ХЕЗМƏТ КҮРСƏТҮ ОБЪЕКТЛАРЫ, СОЦИАЛЬ, ИЖТИМАГЫЙ ҺӘМ ЭШЛЕКЛЕ БИЛГЕЛƏНЕШЛЕ АДМИНИСТРАТИВ, ДИНИ ҺӘМ БАШКА ОБЪЕКТЛАР				
10	почта элементәсе объекты	Почта элементәсе бүлекчәсе	Усад ав., Советская ур., 40 й., 1 кв.	–
-	жәмәгать тәртибен саклау объекты	күрсәтелмәгән		
11	сәүдә, жәмәгать туклануы объекты	Ваклап сату объектлары	–	–
12	коммуналь-көнкүреш хезмәте күрсәтү объекты һәм шәхси хезмәтләр күрсәтү	Көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиесе (чәчтарашханә)	Усад ав., Советская ур., 55 й.	–
13	халыкка хокукый, финанс, консультация һәм башка шундый	Банк бүлекчәсе	Усад ав., Советская ул., 44 й., 1 кв.	–

	хезмәтләр күрсәтү объекты			
14	дини оешма объекты	Чиркәү	Усад ав., Студенческая ур., 4а й.	–
15	дини оешма объекты	Мәчет	Усад ав., Школьная ур., 51 й.	–
16	дини оешма объекты	Чиркәү	Хохлово ав., Церковная ур.	–

Халыкны хастаханә учреждениеләре, шулай ук ашыгыч медицина ярдәме белән тәэмин итү Биектау т.юл станциясе бистәсендә Үзәк район хастаханәсе тарафыннан гамәлгә ашырыла. Усад авыл жирлегенең административ үзәгеннән Үзәк район хастаханәсенә кадәр 10 км чамасы ара (ашыгыч ярдәм машинасы килү вакыты - 10 мин чамасы).

Авыл жирлеге халкының төп социаль, ижтимагый һәм эшлекле билгеләнешендәге объектлар белән тәэмин ителешнең факттагы дәрәжәсен бәяләү 2 нче таблицада китерелгән.

2 нче таблица

Объектларның тибы	Объектларның факттагы суммар егәрлеге		Тәэмин ителешнең факттагы дәрәжәсе, %	Тиешле тәэмин ителешнең таләп ителгән дәрәжәсенә ирешү өчен объектларның житмәгән егәрлеге	
	күрсәткеч	үлчәү берәм.		күрсәткеч	үлчәү берәм.
Гомуми белем бирү учреждениеләре	260	урын	65	141	урын
Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре	100	урын	101	–	урын
Өстәмә белем бирү учреждениеләре	0	урын	0	329	урын
Амбулатор-поликлиника учреждениеләре	40	сменага килүче	88	5,68	сменага килүче
Клуб учреждениеләре	300	урын	40	453	урын
Авыл китапханәләре	6901	экземпляр	37	11924	экземпляр
Спорт заллары	0	идән майданы кв. м	0	879	идән майданы кв. м
Спорт (яссылыклы) корылмалар	4400	кв. м	90	495	кв. м

Хезмәт күрсәтү объектлары белән халыкның тәэмин ителеш дәрәжәсен билгеләү СП 42.13330.2011 "Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү», шулай ук «2024 елга кадәр жәмәгать инфраструктурасы, социаль хезмәт күрсәтүләр белән тәэмин ителешнең социаль гарантияләре дәрәжәсен билгеләү турында» 2009 елның 26 гыйнварындагы 42 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары белән гамәлгә ашырылды.

Проект тәкъдиме

Социаль, ижтимагый һәм эшлекле билгеләнешле объектлар белән халыкка хезмәт күрсәтү сыйфатын яхшырту өчен генераль планда кайбер объектларны урнаштыру күздә тотыла, алар турындагы белешмәләр 3 нче таблицада китерелгән.

3 нче таблица

Объектның статусы	Объектның исеме	Төп характеристикалары	Урнашкан урыны	Урнаштыруның нигезләмәсе
-------------------	-----------------	------------------------	----------------	--------------------------

жирлекнең жирле әһәмияттәге	Спорт залы	проект егәрлеге –идән мәйданы 288 кв. м	Усад ав.	халыкның тиешле объектлар белән тәэмин ителешенең таләп ителгән дәрәжәсенә ирешү; жирле үзидарә органнары инициативасы
	Спорт залы	проект егәрлеге –идән мәйданы 594 кв. м	Тимофеевка ав.	
	Яссылыклы корылма	проект егәрлеге - 162 кв. м	Толмач ав.	халыкның тиешле объектлар белән тәэмин ителешенең таләп ителгән дәрәжәсенә ирешү; жирле үзидарә органнары инициативасы
	Яссылыклы корылма	проект егәрлеге - 324 кв. м	Хохлово ав.	
	Яссылыклы корылма	проект егәрлеге - 162 кв. м	Чубар ав.	
муниципаль районның жирле әһәмияттәге	Өстәмә белем бирү учреждениеләре	проект егәрлеге - 330 урын	Тимофеевка ав.	халыкның тиешле объектлар белән тәэмин ителешенең таләп ителгән дәрәжәсенә ирешү; муниципаль районны территориаль планлаштыру схемасы нигезләмәләрен гамәлгә ашыру

Халыкның социаль, ижтимагый һәм эшлекле билгеләнештәге төп объектлар белән тәэмин ителешнең гамәлдәге дәрәжәсен анализлау нигезендә шулай ук мондый объектларны төзү һәм реконструкцияләү буенча берничә чара, шулай ук халыкның әлеге объектлар белән тәэмин ителешенең норматив дәрәжәсенә ирешү өчен кирәкле оештыру чаралары билгеләнә. Әлеге чаралар 4 нче таблицада китерелгән.

4 нче таблица

Объектларның тибы	Проект егәрлеге		Чаралар
	күрсәткеч	үлчәү берәм.	
Гомуми белем бирү учреждениеләре	140	урын	Усад ав. проект куәтен 400 урынга кадәр арттырып гомуми белем бирү мәктәбен реконструкцияләү
Амбулатор-поликлиника учреждениеләре	5,68	сменага килүче	Ильино ав. гамәлдәге табиб амбулаториясен проектлау куәте 45,68 сменага килүчегә кадәр арттырып реконструкцияләү.
Клуб учреждениеләре	450	мест	Усад авылында авыл мәдәният йортын китапханә белән төзү
Авыл китапханәләре	11924	экз.	

Искәрмә.

Әлеге чараларны тормышка ашыру финанслау булганда гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Авыл жирлеге халкының социаль, ижтимагый һәм эшлекле билгеләнешендәге төп объектлар белән тәэмин ителешнең, мондый объектларны урнаштыру чараларын, шулай ук таләп ителгән тәэмин ителеш дәрәжәсенә ирешү буенча тәкъдимнәрне исәпкә алып, планлаштырылган дәрәжәсен бәяләү 5 нче таблицада китерелгән.

5 нче таблица

Объектларның тибы	Объектларның гамәлдәге һәм планлаштырылуы суммар егәрлеге	Чараларны гамәлләштерү нәтижәсендә тәэмин ителешнең йомгаклау дәрәжәсе, %
-------------------	---	---

	күрсәткеч	үлчәү берәм.	
Гомуми белем бирү учреждениеләре	400	урын	100
Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре	100	урын	101 *
Өстәмә белем бирү учреждениеләре	330	урын	100
Амбулатор-поликлиника учреждениеләре	45,68	сменага килүче	100
Клуб учреждениеләре	750	урын	100
Авыл китапханәләре	18825	экз.	100
Спорт заллары	882	идән майданы кв. м	100
Спорт (яссылыклы) корымалары	5048	кв. м	103 **

* гамәлдәге объектларның куәте мондый объектларның таләп ителә торган куәтеннән исәп-хисап чорына артык булу белән бәйле тәэмин ителеш күрсәткече 100 %тан артык тәшкил итә

** тәэмин ителеш күрсәткече планлаштырылган объектларның типовой проектларын куллануга бәйле рәвештә 100 %тан артык тәшкил итә

Хезмәт күрсәтү объектлары белән халыкның тәэмин ителеш дәрәжәсен билгеләү СП 42.13330.2011 "Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү», шулай ук «2024 елга кадәр җәмәгать инфраструктурасы, социаль хезмәт күрсәтүләр белән тәэмин ителешнең социаль гарантияләре дәрәжәсен билгеләү турында» 2009 елның 26 гыйнварындагы 42 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары белән гамәлгә ашырылды.

Торак фондының 77,93 мең кв. м торак күләме арту ихтималы булганлыктан, даими халык санының якинча артуы 2728 кеше тәшкил итәргә мөмкин (гаилә коэффициенты 3,5 тигез кабул ителде).

Социаль, иҗтимагый һәм эшлекле билгеләнештәге объектларга халыкның мөмкин булган норматив ихтыяҗы турындагы белешмәләр 6 нчы таблицада китерелгән.

6 нчы таблица

Объектларның тибы	Тәэмин ителешнең иң аз рөхсәт ителгән дәрәжәсенәң норматив күрсәткече *	Объектларның кирәкле егәрлеге	
		күрсәткеч	үлчәү берәм.
Гомуми белем бирү учреждениеләре	1000 кешегә 180 урын (демография турында белешмәләр булмаганда)	491	урын
Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре	1000 кешегә 180 урын (демография турында белешмәләр булмаганда)	491	урын
Өстәмә белем бирү учреждениеләре	мәктәп яшендәге балаларның 82 процентын колачлау	403	урын
Амбулатор-поликлиника учреждениеләре	1000 кешегә сменага 18,15 килү	49,51	сменага килү
Клуб учреждениеләре	1000 кешегә 300 урын	818	мест
Авыл китапханәләре	1000 кешегә 7,5 мең саклау берәмлеге	20460	мең саклау берәмлеге
	уку залында 1000 кешегә 6 урын	16,37	уку залында урын
Спорт заллары	10000 кешегә 3500 кв. м идән майданы	954,80	кв. м идән майданы

Спорт (яссылыклы) корылмалары	10000 кешега 19500 кв. м	5319,60	кв. м
----------------------------------	--------------------------	---------	-------

* Хезмэт күрсәтү объектлары белән халыкның тәмин ителеш дәрәжәсен билгеләү СП 42.13330.2011 "Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү», шулай ук «2024 елга кадәр жәмәгать инфраструктурасы, социаль хезмэт күрсәтүләр белән тәмин ителешнең социаль гарантияләре дәрәжәсен билгеләү турында» 2009 елның 26 гыйнварындагы 42 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары белән гамәлгә ашырылды

Сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү объектларының куәтләрен тиешле дәрәжәдә арттыру мөмкинлеген ачыклау гамәлдәге норматив база элге объектларга ихтыяжны объектив бәяләү бирми, дип күздә тотылмый. Аларны урнаштыру сорау барлыкка килгән саен билгеләнергә тиеш.

2.3. Сәнәгать предприятиеләре һәм объектлары

2.3.1. Сәнәгать житештерүе объектлары

Гамәлдәге торыш

Усад авыл җирлеге территориясендә күрсәтелгән сәнәгать житештерүе объектларына түбәндәге объектлар керә:

- Тимофеевка ав. көньяк өлешендә «Усад спиртзаводы» спирт житештерүе предприятиесе;
- Тимофеевка ав. көньяк өлешендә «Усад спиртзаводы» ликер-аракы заводы;
- Тимофеевка ав. көньяк-көнчыгыш өлешендә «Усад спиртзаводы» житештерү биналары;
- Усад ав. төньяк-көнчыгышка таба асфальт-бетон заводы;
- Усад ав. үзәк өлешендә күн эшкәртү предприятиесе;
- Усад ав. көньяк өлешендә пекарня;
- Чубар ав. төньяк өлешендә эшләмәүче агач эшкәртү производствосы.

Проект тәкъдиме

Сәнәгать житештерүе объектларын урнаштыру генераль план белән тәкъдим ителми. Сәнәгать житештерүенең эшләми торган предприятиеләре алып торган территорияләр сәнәгать житештерүен үстерү өчен резерв территорияләр буларак карала.

2.3.2. Табу сәнәгате предприятиеләре һәм объектлары

Гамәлдәге торыш

Җирлектә табу сәнәгате предприятиеләре һәм объектлары юк.

Проект тәкъдиме

Табу сәнәгате предприятиеләрен урнаштыру генераль план белән тәкъдим ителми.

2.4. Авыл хужалыгы, балык тоту һәм балык үрчетү предприятиеләре һәм объектлары

2.4.1. Авыл хужалыгы житештерүе, балык тоту һәм балык үрчетү предприятиеләре

Гамәлдәге торыш

Усад авыл җирлеге территориясендә түбәндәге авыл хужалыгы житештерүе, балык тоту һәм балык үрчетү предприятиеләре тәкъдим ителде:

- Тимофеевка ав. көньяк-көнбатышка таба эре мөгезле терлек фермасы (егәрлеге: 100 – 1200 баш);
- Хохлово ав. төньякка таба мөгезле эре терлек фермасы (егәрлеге: 50 башка кадәр);
- Садилово ав. көнчыгышка таба эшләмәүче мөгезле эре терлекләр фермасы;
- Толмач ав. эшләмәүче мөгезле эре терлекләр фермасы;
- Чубар ав. эшләмәүче мөгезле эре терлекләр фермасы.

Проект тәкъдиме

Авыл хужалыгы житештерүе, балык тоту һәм балык үрчетү предприятиеләрен урнаштыру генераль план белән тәкъдим ителми.

Авыл хужалыгы предприятиеләренең житештерү функциональ зонасын һәм авыл хужалыгын Тимофеевка ав. көньяк-көнбатышка таба тээмин итү объектларын төзүгә бәйле авыл хужалыгы житештерүен жирлек территориясендә мөмкин кадәр үстерү планлаштырыла, бу эре мөгезле терлекләрнең гамәлдәге фермасыннан төньякка таба. Күрсәтелгән функциональ зона, территорияне Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә билгеләнә торган су объектларының су саклау зоналары чикләрендә файдалануны чикләүне исәпкә алып, ярдәмче капитал булмаган корылмаларны һәм гамәлдәге эре мөгезле терлекләр фермасы корылмаларын урнаштыру мөмкинлеге өчен билгеләнгән.

Шулай ук генераль план буенча Толмач ав. эшләмәүче эре мөгезле терлекләр фермасын ликвидацияләү, территорияне рекультивацияләү, әлеге территориядә индивидуаль торак төзелешен алга таба үстерү каралган.

Чубар ав. һәм Садилово ав. көнчыгышта эшләмәүче эре мөгезле терлекләр фермалары белән шөгыйльләнүче территория авыл хужалыгы житештерүен үстерү өчен резерв буларак яисә авыл хужалыгына хезмәт күрсәтү функциясе буларак карала.

2.4.2. Авыл хужалыгын тээмин итү объектлары

Гамәлдәге торыш

Жирлек территориясендә тәкъдим ителгән авыл хужалыгын тээмин итү объектларына түбәндәгеләр керә:

- Усад ав. машина-трактор паркы;
- Хохлово ав. төньякка таба авыл хужалыгы продукциясен саклау складлары;
- Усад ав. авыл хужалыгы продукциясен саклауның эшләмәүче складлары;
- Усад ав. көнчыгышка таба авыл хужалыгы продукциясен саклауның эшләмәүче склады.

Проект тәкъдиме

Авыл хужалыгын тээмин итү объектларын урнаштыру генераль план белән тәкъдим ителми.

Авыл хужалыгын тээмин итү объектлары биләгән территорияләр тиешле функцияне үстерү өчен резерв буларак карала.

2.5. Склад объектлары

Гамәлдәге торыш

Жирлектә булган склад объектларына түбәндәгеләр керә:

- жирлекнең үзәк өлешендәге асфальт-бетон заводы яны склад биналары һәм көнкүреш корпусы корылмалары, асфальт-бетон заводыннан көнчыгышка таба.

Проект тәкъдиме

Склад объектларын урнаштыру генераль план белән тәкъдим ителми.

2.6. Зиратлар, махсус билгеләнешле объектлар

Гамәлдәге торыш

Усад авыл жирлегенә территориясендә зиратлар турындагы тәкъдим ителгән белешмәләр жирле үзидарә органнары биргән мәгълүмат (хат) нигезендә 7 нче таблицада китерелгән.

Объект	Урнашкан урыны	Факттагы майданы, га	Жир кишәрлегенә каравы турында белешмәләр				Комментарий
			кадастр номеры	жирләр категориясе	рөхсәт ителгән файдалану төре	искәрмә	
Зират (гамәлдәге)	Усад ав.көнчыгышка	1,2422	16:16:172804:475	Авыл хужалыгы билгеләнгән шендәге жирләр	Зиратлар урнаштыру өчен	объект жир кишәрлегенә өлешендә урнашкан	гамәлдәге жир кишәрлекләренен чикләрен зиратның факттагы чикләренә туры китерү таләп ителә; жир кишәрлегенә характеристикаларын кирәклегә үзгәртү *;
			16:16:000000:7471	Авыл хужалыгы билгеләнгән шендәге жирләр	Авыл хужалыгы файдаланылуының башка төрләре өчен	объект жир кишәрлегенә өлешендә урнашкан	
Зират (гамәлдәге)	Тимофеевка ав.көнчыгыш өлешенә	1,6704	16:16:170302:1	Торак пунктлар жирләре	Зиратлар урнаштыру өчен	—	гамәлдәге жир кишәрлекләренен чикләрен зиратның факттагы чикләренә туры китерү таләп ителә; жир кишәрлегенә характеристикаларын кирәклегә үзгәртү *;
			кадастр кварталы территориясенен өлеше 16:16:170302			—	
			кадастр кварталы территориясенен өлеше 16:16:172807			—	
Кладбище (действующее)	к югу от с. Хохлово	0,6341	кадастр кварталы территориясенен өлеше 16:16:172803		—	объект жир кишәрлегенә өлешендә урнашкан	зират өчен кирәкле характеристикалары белән жир участогы төзү таләп ителә *; гамәлдәге жир кишәрлегенен чикләрен үзгәртү
			16:16:172803:17	Авыл хужалыгы билгеләнгән шендәге жирләр	Авыл хужалыгы житештерү өчен		

Зират (ябык)	Садилово ав. төньяк- көнчыгышк а	0,0686	16:16: 000000:259	Авыл хужалыгы билгеләне шендәге жирләр	Авыл хужалыгы житештерү е өчен	объект жир кишәрлеге өлешендә урнашкан	зират өчен кирәкле характеристика лары белән жир участогы төзү таләп ителә *; гамәлдәге жир кишәрлегенң чикләрен үзгәртү
-----------------	---	--------	----------------------	--	---	---	---

* жир кишәрлегенң кирәкле характеристикалары булып түбәндәгеләр тора:

жирләрнең категориясе - «Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемент, радиотапшырулар, телевидение, информатика жирләре, космик эшчәнлекне тәмин итү өчен жирләр, оборона жирләре, иминлек жирләре һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр»;

рөхсәт ителгән куллану төре - "Ритуаль эшчәнлек" (Россия Икътисадый үсеш министрлыгының "Жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторын раслау турында" 2014 елның 01 сентябрәндәге 540 номерлы Боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән файдалануның рөхсәт ителгән төрләре Классификаторы нигезендә 12.1 коды). (Россия Икътисадый үсеш министрлыгының 04.02.2019 № 44 Боерыгы редакциясендә)

Жирлек территориясендә махсус билгеләнештәге башка объектлар юк.

Проект тәкъдиме

Махсус билгеләнештәге объектларны генераль план белән урнаштыру тәкъдим ителми.

2.7. Ял һәм туризм объектлары

Гамәлдәге торыш

Жирлек территориясендә тәкъдим ителгән ял һәм туризм объектларына түбәндәгеләр керә:
- Ильино ав. көнчыгышка таба атлы клуб.

Проект тәкъдиме

Жирлек территориясендә туристлык-рекреация функциясен үстерү генераль план белән тәкъдим ителми.

2.8. Транспорт инфраструктурасы

2.8.1. Автомобиль транспорты

Гамәлдәге торыш

Жирлекнең урам-юл челтәренң төп элементлары турындагы мәгълүматлар, аларның характеристикалары 8 нче таблицада китерелгән.

8 нче таблица

Объектның статусы	Объектның исеме	Төп характеристикалары	Жирлек чикләрендә озынлыгы, м
региональ әһәмияттәге	транзит автомобиль юлы «Каменка – Дөбяз – Олы Әтнә»	категориясе: IV; өслеге: асфальт-бетон	6649
	транзит автомобиль юлы «Усад ав. урап узу»	категориясе: III; өслеге: асфальт-бетон	1431
	транзит автомобиль юлы «Усад спиртзаводы – Чернышевка – Каймар»	категориясе: IV; өслеге: асфальт-бетон	853

	автомобиль юлы «Усад – Хохлово»	категориясе: IV; өслеге: асфальт-бетон	7221
	автомобиль юлы «Каменка – Дөбяз – Олы Әтнә» - Чубар»	категориясе: IV; өслеге: асфальт-бетон	712
	автомобиль юлы «Каменка – Дөбяз – Олы Әтнә» - Тимофеевка»	категориясе: IV; өслеге: асфальт-бетон	354
муниципаль районның жирле эһәмияттәге	автомобиль юлы «Толмач ав. килү»	категориясе: IV; өслеге: асфальт-бетон	45
	автомобиль юлы «Тимофеевка ав. килү»	категориясе: IV; өслеге: асфальт-бетон	486
	автомобильная дорога «Подъезд к д. Садилово»	өслеге: өслексез	49
	башка каты өслекле автомобиль юллары	өслеге: асфальт-бетон	1829
	күчеш өслекле, өслексез башка автомобиль юллары	өслеге: күчешле, өслексез	10915
жирлекнең жирле эһәмияттәге	торак урамнары, торак пунктлар территориясенә керү	–	29847

Янғын сүндерү транспортына узу барлык биналарга һәм корылмаларга да тәэмин ителгән. Усад ав., Тимофеевка ав., Чубар ав., Ильино ав., Толмач ав. һәм Хохлово ав. торак пунктлары каты өслекле килү юллары белән тәэмин ителгән, Садилово ав. каты өслекле килү юлы юк.

Жәмәгать транспорты шәһәрара һәм шәһәр яны автобус маршрутларыннан гыйбарәт:

- «Казан - Арча»;
- «Казан - Олы Әтнә - Казан».

Проект тәкъдиме

Генераль план нигезендә автомобиль транспортын үстерү карала.

Планлаштырылган элементларын урнаштыру өчен урам-юл челтәре турында белешмәләр, аларның төп характеристикалары һәм урнашуын нигезләү 9 нчы таблицада бирелгән.

9 нчы таблица

Объектның статусы	Объектның исеме	Төп характеристикалары	Жирлек чикләрендә озынлыгы, м	Объектны урнаштыруның нигезләмәләре
региональ эһәмияттәге автомобиль юллары	" Казан транспорт төенең урап узу" автомобиль юлы	өслеге – асфальт-бетон; категориясе - III	4598	Татарстан Республикасы урам-юл челтәре элементсен яхшырту; Татарстан Республикасын территорияль планлаштыру Схемасы нигезләмәләрен гамәлгә ашыру
муниципаль районның жирле эһәмияттәге автомобиль юллары	" Садилово ав. килү" автомобиль юлы	өслеге – асфальт-бетон; категориясе - IV	49	торак пунктны каты өслекле килү автомобиль юлы белән тәэмин итү; муниципаль районны территорияль планлаштыру Схемасы нигезләмәләрен гамәлгә ашыру
	"Чубар ав. төньяк-көнчыгышка перспектив торак төзелеше	өслеге – асфальт-бетон; категориясе - IV	1637	перспективалы торак төзелеше мөмкин булган территорияне каты өслекле

	мәйданчыгына килү" автомобиль юлы*			керү автомобиль юлы белән тээмин итү
--	--	--	--	---

* чараны гамәлгә ашыру өчен Биектау муниципаль районының территорияль планлаштыру Схемасына үзгәрешләр кертү зарур

Автомобиль юлларын урнаштыру шулай ук кыргый хайваннарның миграция иминлеген тээмин итүгә юнәлдерелгән оештыру чараларын да күздә тоту, шул исәптән:

– хайваннар өчен жир асты яисә өсте кичүләрен оештыру (күрсәтелгән корылмаларның урыны һәм конструктив карарлары территорияне планлаштыру документациясе һәм планлаштырыла торган автомобиль юлының проект документациясе белән билгеләнергә тиеш);

– хайваннарның транспорт чаралары астына элэгүен булдырмый торган саклау корылмаларын һәм жайланмаларын оештыру.

Автомобиль юлларын төзегәндә Россия Федерациясе Хөкүмәтенә «Житештерү процессларын гамәлгә ашырганда, шулай ук транспорт магистральләрен, торбаүткәргечләрен, элемтә һәм электр тапшыруы линияләрен эксплуатацияләгәндә хайваннар дөньясы объектларының һәлак булуын булдырмау таләпләрен раслау турында» 1996 елның 13 августындагы 997 номерлы карары нигезләмәләрен үтәргә, шулай ук биологик ресурслар буенча Татарстан Республикасы Дәүләт комитеты белән проект документациясен килештерергә кирәк.

«Казан транспорт төенен урап узу» планлаштырыла торган автомобиль юлы эшчәнлеген тээмин итү, шулай ук әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынтыны минимальләштерү өчен Сула елгасы аша автомобиль күперен урнаштыру планлаштырыла.

Элеге чараны гамәлгә ашыру өчен Биектау муниципаль районының һәм Татарстан Республикасының территорияль планлаштыру схемасына үзгәрешләр кертү зарур.

Әйләнә-тирә мохит торышына урнаштыру өчен планлаштырыла торган объектның житди тискәре йогынтысы күздә тотылмый.

2.8.2. Тимер юл транспорты

Гамәлдәге торыш

Жирлек территориясендә тимер юл транспорты күрсәтелмәгән.

Проект тәкъдиме

Жирлек территориясендә тимер юл транспортын үстерү каралмаган.

2.8.3. Су транспорты

Гамәлдәге торыш

Жирлек территориясендә су транспорты күрсәтелмәгән.

Проект тәкъдиме

Жирлек территориясендә су транспортын үстерү каралмаган.

2.8.4. Һава транспорты

Гамәлдәге торыш

Жирлек территориясендә Ильино ав. вертолет мәйданчыгы урнашкан.

Проект тәкъдиме

Жирлек территориясендә һава транспортын үстерү каралмаган.

2.8.5. Торба үткэргеч транспорты

Гамалдаге торыш

Торба үткэргеч транспорты турындагы белешмэлэр элге өлөшнөң 2.9 «Инженерлык инфраструктурасы һәм коммуналь хезмэт күрсөтү» бүлегендөге «Магистраль инженерлык коммуникацияләре» пунктында күрсөтелгән.

Проект тәкъдиме

Жирлек территориясендә торба үткэргеч транспортын үстөрү каралмаган.

2.9. Инженерлык инфраструктурасы һәм коммуналь хезмэт күрсөтү

2.9.1. Магистраль инженерлык коммуникацияләре

Гамалдаге торыш

Жирлек территориясендә түбәндөге магистраль инженерлык коммуникацияләре күрсөтелгән:

- магистраль торбаүткэргечләр («Уренгой - Ужгород» газүткэргече);
- 35 кВ, 6-10 кВ көчөнөшлө электр тапшыруының һава линияләре;
- элемтә линияләре.

Проект тәкъдиме

Жирлек территориясендә магистраль инженерлык коммуникацияләрен урнаштыру планлаштырылмый.

2.9.2. Электр белән тәэмин итү

Гамалдаге торыш

Торак пунктларны һәм житештерү объектларын электр белән тәэмин итү 0,4 кВ көчөнөшлө электр үткэргеч һава линияләре белән гамәлгә ашырыла. Электр көчөнөшөн киметү һәм аны бүлү 6-10/0,4 кВ трансформатор электр подстанцияләре белән тәэмин ителә.

Усад ав. көнчыгышында 35/6-10 кВ электр подстанциясе урнашкан.

Биналарның һәм корылмаларның электр энергиясе белән тәэмин ителеш дәрәжәсе 100 % тәшкил итә.

Проект тәкъдиме

Торак фондының 77,93 мең кв. м торакка һәм даими халык санының якынча 2728 кешегә артуы ихтималы булганлыктан, электр куллану күрсәткечен арттыру күздә тотыла, арттырып исәпләү буенча елына 2591600 кВт·сәг.

Мөмкин булган торак төзелешә өчен бүлөп бирелә торган территорияләрдә 0,4 кВ электр үткэргеч һава линияләренәң якынча суммар озынлыгы 19,48 км тәшкил итә.

Мөмкин булган торак төзелешенә бүлөп бирелә торган территорияләренә үзәкләштерелгән электр белән тәэмин итү системасы белән тәэмин итү өчен 6-10 кВ электр үткэргеч һава линияләрен һәм 6-10/0,4 трансформатор электр подстанцияләрен төзү таләп ителә. Элге объектларның урыны һәм характеристикалары территорияне планлаштыру документларын эзерләү стадиясендә билгеләнергә тиеш.

2.9.3. Газ белән тәэмин итү

Гамалдаге торыш

Торак пунктлар буенча биналарның һәм корылмаларның газ белән тәэмин ителеш дәрәжәсе:

–Усад ав.: 100 %;

–Ильино ав.: 100 %;

- Садилово ав.: 50 %;
- Толмач ав.: 100 %;
- Тимофеевка ав.: 100 %;
- Хохлово ав.: 100 %;
- Чубар ав.: 100 %.

Биначлар һәм корылмаларны газ белән тәмин итүнең альтернатив чарасы булып автоном чыганақлар тора.

Проект тәкъдиме

Усад авыл жирлегенә күрсәтелә торған коммуналь хезмәтләрнең сыйфатын яхшырту өчен биналарның һәм корылмаларның газ белән тәмин ителеш дәрәжәсен барлық торак пунктларда 100 %ка кадәр житкерү зарур, моның өчен Садилово ав. 0,01 км озынлыктагы яқынча суммар озынлыктагы түбән басымлы газ бүлү челтәрләре төзү таләп ителә.

Торак фондының 77,93 мең кв. м торакка һәм даими халық санының яқынча 2728 кешегә артуы ихтималы булганлыктан, газ куллану күрсәткечен арттыру күздә тотыла, гомуми исәп буенча елына 600160 куб. м га тигез.

Мөмкин булган торак төзелешенә бүлеп бирелә торған территорияләрдә газ бүлү челтәрләренә яқынча суммар озынлыгы 38,96 км тәшкіл итә.

Мөмкин булган торак төзелешенә бүлеп бирелә торған территорияләргә үзәкләштерелгән газ белән тәмин итү системасы белән тәмин итү өчен урта басымлы газ бүлү челтәрләрен һәм газ көйләү пунктларын төзү таләп ителә. Әлегә объектларның урыны һәм характеристикалары территорияне планлаштыру документларын әзерләү стадиясендә билгеләнергә тиеш.

2.9.4. Су белән тәмин итү

Гамәлдәге торыш

Авыл жирлеге территориясендә су белән тәмин итү жир асты чыганақларыннан - скважина су жыю жайланмаларыннан гамәлгә ашырыла.

Торак пунктлар буенча биналарның һәм корылмаларның тәмин ителеш дәрәжәсе:

- Усад ав.: 100%;
- Ильино ав.: 100%;
- Садилово ав.: 0%;
- Толмач ав.: 100%;
- Тимофеевка ав.: 0%;
- Хохлово ав.: 0%;
- Чубар ав.: 100%.

Шәхси скважиналар биналарны һәм корылмаларны су белән тәмин итүнең альтернатив чарасы булып тора.

Жирлекне үзәкләштерелгән хужалык-эчә торған су белән тәмин итү чыганақлары булып торалар:

- Усад ав. төньяк-көнчыгышка ике су жыю скважинасы (егәрлеге турында белешмәләр юк);
- Усад ав. көнчыгыш өлешендә ике су жыю скважинасы (егәрлеге турында белешмәләр юк);
- Усад ав. көнбатыш өлешендә су жыю скважинасы (егәрлеге турында белешмәләр юк);
- Усад ав. төньяк-көнчыгыш өлешендә су жыю скважинасы (егәрлеге турында белешмәләр юк);
- Усад ав. үзәк өлешендә су жыю скважинасы (егәрлеге турында белешмәләр юк);
- Толмач ав. су жыю скважинасы (егәрлеге турында белешмәләр юк);
- Чубар ав. төньяк өлешендә су жыю скважинасы (егәрлеге турында белешмәләр юк);
- Чубар ав. төньяк-көнчыгышка су жыю скважинасы (егәрлеге турында белешмәләр юк);
- Хохлово ав. су жыю скважинасы (егәрлеге турында белешмәләр юк);

Әлеге объектларның урыны һәм характеристикасы Биектау муниципаль районының территорияль планлаштыру схемасы материаллары һәм жирле үзидарә органнары белешмәләре нигезендә күрсәтелгән.

Жир асты суларының сыйфаты тулаем алганда СанПиН 2.1.4.1074-01 таләпләренә туры килә. «Эчә торган су. Эчә торган су белән тәмин итүнең үзәкләштерелгән системаларының сыйфатына карата гигиена таләпләре. Сыйфат контроле».

Су жыю жайланмаларының жир асты байлыкларыннан файдалану хокукына лицензия бар.

СП 31.13330.2012 "Су белән тәмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар. Актуальләштерелгән редакция СНиП 2.04.02-84» нигезендә авыл жирлеге халкы өчен хужалык-эчә торган ихтыяжларга норматив су куллану елына 183,23 мең куб. м тәшкил итә.

Проект тәкъдиме

Усад авыл жирлеге халкына күрсәтелә торган коммуналь хезмәтләрнең сыйфатын яхшырту өчен биналарның һәм корылмаларның су белән тәмин ителеш дәрәжәсен барлык торак пунктларда 100 %ка кадәр житкерү зарур, моның өчен Тимофеевка ав. һәм Хохлово ав. 4,78 км тәшкил иткән якынча суммар озынлыктагы суүткәргеч челтәрләр төзү таләп ителә.

Моннан тыш, Тимофеевка ав. һәм Хохлово ав. үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системасын оештыру өчен су алу корылмалары төзәргә кирәк, аларның урнашу урыны һәм характеристикалары территорияне планлаштыру документларын эзерләү стадиясендә билгеләнергә тиеш.

Садилово авылында үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системасын оештыру әлеге торак пунктның аз санлы халкы белән бәйле рәвештә максатка ярашлы түгел.

Торак фонды күләме 77,93 мең кв. м га һәм даими халык санының якынча 2728 кешегә артуы ихтималы булганлыктан, хужалык-эчәр ихтыяжлары өчен су куллануның чагыштырма уртача тәүлеклек (бер елда) күрсәткечен арттыру күздә тотыла, эреләтеп исәпләү буенча елына 199,14 мең куб. м га тигез булган.

Мөмкин булган торак төзелешенә бүлеп бирелә торган территорияләрдә су үткәрү челтәрләренә якынча суммар озынлыгын 19,48 км тәшкил итә.

Мөмкин булган торак төзелешенә бүлеп бирелә торган территорияләргә үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системасы белән тәмин итү өчен сәгатенә 22,73 куб. м тәшкил итә торган суммар якынча егәрлекле су белән тәмин итүнең өстәмә чыганаclarын төзү таләп ителә. Әлеге объектларның саны, урнашу урыны һәм характеристикалары территорияне планлаштыру документларын эзерләү стадиясендә билгеләнергә тиеш.

2.9.5. Су жибәрү

Гамәлдәге торыш

Жирлектә үзәкләштерелгән су жибәрү системасы юк. Су жибәрү агып төшүче суларны яисә калдыкларны жыю савытларын чистартуның индивидуаль станцияләре ярдәмендә башкарыла.

Проект тәкъдиме

Торак фондының күләме 77,93 мең кв. метрга һәм даими халык санының якынча 2728 кешегә арту мөмкинлегенә бәйле рәвештә, мөмкин булган торак төзелешенә бүлеп бирелә торган территорияләрдә үзәкләштерелгән су чыгару системасын төзәргә кирәк.

Мөмкин булган торак төзелешенә бүлеп бирелә торган территорияләрдә канализация челтәрләренә якынча суммар озынлыгы 19,48 км тәшкил итә, чистарту корылмаларының таләп ителә торган куәте - тәүлегенә 0,55 мең куб. м. Әлеге объектларның урыны һәм характеристикалары территорияне планлаштыру документларын эзерләү стадиясендә билгеләнергә тиеш.

Жирлек территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашырганда, торак пунктлар территорияләрен алар үскән саен үзәкләштерелгән су чыгару системасы белән этаплап тәмин итү

мөмкинлеге күздә тотыла. Үзәкләштерелгән су чыгару системасын формалаштыру буенча планлаштыру чаралары территорияне планлаштыру документларын эзерләү стадиясендә билгеләнергә тиеш.

2.9.6. Жылылык белән тээмин итү

Гамәлдәге торыш

Жирлектә үзәкләштерелгән жылылык белән тээмин итү юк. Биналарны жылыту ягулыкның төрле төрләрендә эшләүче индивидуаль жылыту системалары ярдәмендә башкарыла.

Проект тәкъдиме

Жылылык белән үзәкләштерелгән тээмин итү системасын үстерү каралмаган.

2.9.7. Элемтә

Гамәлдәге торыш

Телефон һәм кәрәзле элемтә, эфир һәм цифрлы тапшырулар, Интернет һәркемгә мөмкин.

Жирлек территориясендә тәкъдим ителгән антлы-мачта корылмаларына һәм башка элемтә объектларына түбәндәгеләр керә:

- Усад ав. көньяк-көнчыгыш өлешендәге кәрәзле элемтәнең база станциясе;
- Усад ав. үзәк өлешендә кәрәзле элемтәнең база станциясе;
- Ильино ав. кәрәзле элемтәнең база станциясе.

Проект тәкъдиме

Жирлек территориясендә элемтә объектларын урнаштыру генераль план белән каралмаган.

2.9.8. Коммуналь калдыкларны чыгаруны оештыру

Гамәлдәге торыш

Жирлектә каты коммуналь калдыкларны туплауның якинча норматив күләме елына 2761 кубометр тәшкил итә, сыек коммуналь калдыкларны – 5020 куб.м. Каты һәм сыек коммуналь калдыкларның фактик күләме турында мәгълүматлар юк.

Каты коммуналь калдыкларны оешкан төстә чыгару Чыпчык авыл жирлегендә урнашкан полигонга гамәлгә ашырыла. Усад авыл жирлеге территориясендә каты коммуналь калдыкларны күмү урыннары юк.

Проект тәкъдиме

Калдыклар, шул исәптән каты коммуналь калдыклар белән эш итү өлкәсендә, Татарстан Республикасы Территориаль схема нигезләмәләре нигезендә, калдыкларны алып чыгу, Чыпчык авыл жирлегендәге полигонга, алга таба Арча муниципаль районында муниципалитетара тармак комплексына транспортироккалау белән оештырылырга тиеш.

2.9.9. Янғын куркынычсызлыгы

Гамәлдәге торыш

Жирлек территориясендә утка чыдамлылыкның 5 нче дәрәжәсендәге торак йортлары күп урнашкан (“Биналарның һәм корылмаларның янғын куркынычсызлыгы” СНиП 21-01-97 нигезендә).

Якындагы янғын сүндерү бүлекчәсе Биектау авыл жирлегенә Биектау ав. урнашкан. Усад авыл жирлегенә аеруча ерак урнашкан торак территорияләреннән янғын сүндерү бүлекчәсенә кадәр урам-юл челтәре буенча ераклык 18 км чамасы тәшкил итә (янғын сүндерү автомобиленең килү вакыты - 18 мин чамасы).

Усад ав., Ильино ав., Толмач ав. һәм Чубар ав. торак пунктлары территорияләрендә янғын гидрантлары куелган яки су алу корылмалары янғынга каршы максатлар өчен су коймасы җайланмалары белән җиһазландырылган.

СП 8.13130.2009 "Янғынга каршы тору системалары. Янғынга каршы су белән тышкы тәмин итү чыганақлары. Янғын куркынычсызлыгы таләпләре" нигезендә Усад ав. тышкы янғын сүндерүгә суның норматив чыгымнары 10 л/с тәшкил итә, калган торак пунктларда - 5 л/с.

Проект тәкъдиме

Жирлек территориясендә янғын куркынычсызлыгын тәмин итү объектларын урнаштыру генераль план белән каралмаган.

3. ТОРАК ПУНКТЛАРНЫҢ ЧИКЛӘРЕ

Торак пунктларның гамәлдәге чикләре Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Усад авыл жирлегенә Советның 2012 елның 20 ноябрәндәге 126а номерлы Карары белән № 331а от 26.08.2015 ел Карары редакциясендә расланган Усад авыл жирлегенә Генераль планы нигезендә билгеләнгән.

Усад ав. һәм Тимофеевка ав. чикләре турындагы белешмәләр күчәмсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында бар. Ильино ав., Садилово ав., Толмач ав., Хохлово ав. һәм Чубар ав чикләре турында белешмәләр Бердәм дәүләт күчәмсез милек реестрында юк.

Торак пунктларның чикләре әлеге генераль план белән алга таба алар турында белешмәләренә күчәмсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрына кертү максатыннан билгеләнә.

3.1. Торак пунктлар чикләрен үзгәртүне нигезләү

Әлеге проект нигезләмәләрен гамәлгә ашыру өчен Усад ав., Ильино ав., Садилово ав., Толмач ав., Тимофеевка ав., Хохлово ав. һәм Чубар ав. торак пунктлары чикләрен үзгәртү таләп ителә.

Торак пунктларның чикләрен үзгәртү каралган территорияләренә участоклары, шулай ук аларның үзгәрүен нигезләү график материаллар составындагы торак пунктларның чикләре картасында һәм 10 нчы таблицада күрсәтелгән.

10 нчы таблица

Торак пункт	Картада кишәрлек №	Майданы, га	Торак пункт чиген үзгәртүне нигезләү
Усад ав.	1	-1,083	Белешмәләре күчәмсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында булган жир кишәрлекләре чикләренә һәм характеристикаларына торак пункт чикләрен туры китерү (торак пункт чиге жир кишәрлекләре чикләре белән кисешүне бетерү)
	2	-0,147	
	3	+0,052	
	4	+0,045	Гамәлдәге торак төзелеше территориясен торак пункт чигенә кертү
	5	+0,042	
	6	+0,029	Белешмәләре күчәмсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында булган жир кишәрлекләре чикләренә һәм характеристикаларына торак пункт чикләрен туры китерү (торак пункт чиге жир кишәрлекләре чикләре белән кисешүне бетерү)
	7	+0,013	Гамәлдәге торак төзелеше территориясен торак пункт чигенә кертү
	8	-0,008	
Ильино ав.	9	+1,67	Гамәлдәге торак төзелеше территориясен торак пункт чигенә кертү
	10	+1,098	Гамәлдәге торак төзелеше территориясен һәм табиб амбулаториясе территориясен торак пункт чигенә кертү
	11	+0,594	Торак пункт чигенә торак төзелеше территориясен һәм торак пунктка коммуналь хезмәт күрсәтү объектлары территориясен кертү
	12	+0,608	Гамәлдәге торак төзелеше территориясен торак пункт чигенә кертү
	13	+0,184	

Садилово ав.	14	+0,117	Гамәлдәге торак төзелеше территориясен торак пункт чигенә кертү
	15	+0,105	
	16	+0,08	
	17	+0,026	
	18	-0,006	Белешмәләре күчемсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында булган жир кишәрлекләре чикләренә һәм характеристикаларына торак пункт чикләрен туры китерү (торак пункт чиге жир кишәрлекләре чикләре белән кисешүне бетерү)
Толмач ав.	19	+0,017	
Тимофеевка ав.	20	-1,536	Зират территориясен торак пункт чигеннән төшереп калдыру
	21	+0,377	Гамәлдәге торак төзелеше территориясен торак пункт чигенә кертү
	22	-0,126	Белешмәләре күчемсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында булган жир кишәрлекләре чикләренә һәм характеристикаларына торак пункт чикләрен туры китерү (торак пункт чиге жир кишәрлекләре чикләре белән кисешүне бетерү)
	23	+0,095	Гамәлдәге торак төзелеше территориясен торак пункт чигенә кертү
	24	+0,009	
Хохлово ав.	25	+31,367	Торак төзелешен үстерү территориясен торак пункт чигенә кертү
	26	+2,054	
	27	+0,054	
	28	+0,045	
	29	-0,032	Белешмәләре күчемсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында булган жир кишәрлекләре чикләренә һәм характеристикаларына торак пункт чикләрен туры китерү (торак пункт чиге жир кишәрлекләре чикләре белән кисешүне бетерү)
	30	-0,031	
Чубар ав.	31	+100,516	Торак төзелешен үстерү территориясен торак пункт чигенә кертү
	32	-0,179	Белешмәләре күчемсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында булган жир кишәрлекләре чикләренә һәм характеристикаларына торак пункт чикләрен туры китерү; торак пункт чикләрен оптимальләштерү
	33	+0,151	Гамәлдәге торак төзелеше территориясен торак пункт чигенә кертү
	34	+0,111	
	35	+0,092	Белешмәләре күчемсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында булган жир кишәрлекләре чикләренә һәм характеристикаларына торак пункт чикләрен туры китерү; торак пункт чикләрен оптимальләштерү

	36	+0,029	Гамәлдәге торак төзелеше территориясен торак пункт чигенә кертү
	37	-0,006	Белешмәләре күчемсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында булган жир кишәрлекләре чикләренә һәм характеристикаларына торак пункт чикләрен туры китерү (торак пункт чиге жир кишәрлекләре чикләре белән кисешүне бетерү)

Ильино ав. көньяк-көнбатыш өлешендә (Центральная ур. буенча), Ильино ав. көньяк-көнчыгыш өлешендә (Луговая ур. буенча), Садилово ав. көньяк өлешендә (Слободенка ур. буенча), Усад ав. төньяк-көнчыгыш өлешендә (Полевая ур. буенча), Усад ав. көньяк өлешендә (Школьная ур. буенча), Хохлово ав. төньяк-көнчыгыш өлешендә (Сельская ур. буенча), Чубар ав. көнчыгыш һәм көньяк-көнчыгыш өлешләрендәге йорт яны кишәрлекләренең факттагы гамәлдә булган өлешләренә карата аларның торак пунктлары чикләренә кертелүе элекке генераль планының хәзерге проектында күздә тотылмый. Күрсәтелгән территорияләргә торак пунктлар чикләренә кертү буенча чаралар булмауга нигезләмә булып түбәндәге фактлар билгеләнә:

– жирле үзидарә органнары белешмәләренә караганда, бакча янындагы кишәрлекләрен күрсәтелгән өлешләренең нинди дә булса рөхсәт документлары юк (мәгълүмат Усад авыл жирлеген Башкарма комитеты җитәкчесенең хаты белән расланган);

– күрсәтелгән территорияләргә карата төзелгән жир кишәрлекләре юк (объектлар торак төзелеше өчен билгеләнмәгән башка жир кишәрлекләре өлешләрендә урнашкан), нинди дә булса жир төзелеше эшләрен башкару буенча ниятләр юк.

3.2. Торак пунктлар чикләренә кертелә торган, торак пунктлар чикләреннән чыгарыла торган жир кишәрлекләре исемлекләре

Торак пунктлар чикләреннән чыгарыла торган, торак пунктлар чикләренә кертелә торган жир кишәрлекләре исемлегенә торак пунктларның чикләрен үзгәртү участкалары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре турында белешмәләрен үз эченә ала.

Күрсәтелгән исемлектә шулай ук күчемсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында үзләренә карата белешмәләр булмаган торак пунктлар чикләренә кертелә торган яки торак пунктлар чикләреннән чыгарыла торган территорияләр турында мәгълүмат бар. Элекке территорияләр аларның чикләрендә урнашкан кадастр кварталларының бер өлеше буларак күрсәтелгән.

11 нче таблица

№ т/б	Жир кишәрлегенң, кадастр кварталының кадастр номеры	Урнашкан урыны	Жирләрнең категориясе	Рөхсәт ителгән файдалану төре	Чикләренә кертелүче, чикләреннән чыгарылучы майдан, кв. м	Жирләрнең планлаштырылган категориясе	Рөхсәт ителгән файдалануның планлаштырылган төре *
УСАД АВ,							
<i>Торак пункт чигенә кертелүче жир кишәрлекләре</i>							
күрсәтелмәгәннәр							
<i>Өлешләре торак пунктның гамәлдәге чигендә урнашкан, торак пункт чигенә тулысынча кертүгә тәкъдим ителүче жир кишәрлекләре</i>							
1	16:16:000000:7001	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлегенә,	Торак пунктлар жирләре		733 **	Торак пунктлар жирләре	Авыл хужалыгы җитештерүен тәмин итү (код 1.18)

		Усад ав., Советская ур.					
2	16:16:170201:126	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеген, Усад ав., Советская ур., 55 й.	Торак пунктлар жирләре	Махсус билгеләнешле объектлар астында	733 **	Торак пунктлар жирләре	Авыл хужалыгы житештерү өчен тәэмин итү (код 1.18)
3	16:16:170201:50	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеген, Усад ав., Школьная ул., 26 й.	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен	330	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеге) (код 2.2)
4	16:16:170201:62	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеген, Усад ав., Школьная ул., 2 й.	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен	53	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеге) (код 2.2)
5	16:16:170202:77	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеген, Усад ав., Советская ул., 1 й.	Торак пунктлар жирләре	Для иных видов использования, характерных для населенных пунктов	304	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеге) (код 2.2)
Торак пункт чигенә кертелә торган, күчмәсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында үзләренә карата белешмәләр булмаган территорияләр							
6	16:16:172804	-	-	-	72	-	-
7	16:16:172806	-	-	-	146	-	-
8	16:16:172807	-	-	-	168	-	-
Торак пункт чигенән чыгарылуы эфир кишәрлекләре							
күрсәтелмәгәннәр							
Өлеشلәре торак пунктның гамәлдәге чигендә урнашкан, торак пункт чикләреннән тулысынча чыгаруга тәкъдим ителгән эфир кишәрлекләре							
9	16:16:172804:9	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеген	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр	Авыл хужалыгы житештерү өчен	6029	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр	Үсемлекчәлек (код 1.1)

Өлешләрә торак пункт чигеннән төшереп калдырыла торган эҗир кишәрлекләрә (мондый эҗир кишәрлекләрә чикләрәнең урынын билгеләүдәгә хаталарга бәйлә рәвештә)

10	16:16:000000:59	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Каменка - Дөббяз – Олы Этнә	Сәнәгатъ һәм б. жирләрә		3721	Сәнәгатъ һәм б. жирләрә	Автомобиль юлларын урнаштыру (код 7.2.1)
----	-----------------	--	-------------------------	--	------	-------------------------	--

Искәрмә: Югарыда күрсәтелгән жир кишәрлегенә чикләрә урынын билгеләүдә хата характеры жир кишәрлегенә бер үк вакытта берничә муниципаль берәмлек чикләрәндә урнашуында, (Биектау муниципаль районының Усад, Красносельский, Березка, Әлдермеш, Дөббяз, Алат авыл жирлекләрә), ягъни муниципаль берәмлекләрәнең чикләрән берничә тапкыр кисеп уза. Шулай итеп, күрсәтелгән жир кишәрлегенә торак пункт чигә белән кисешүен булдырмау мөмкин түгел.

Торак пункт чигеннән чыгарыла торган, күчәмсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында үзләрәнә карата белешмәләр булмаган территорияләр

11	16:16:170201	-	-	-	2606	-	-
----	--------------	---	---	---	------	---	---

ИЛЬИНО АВ.

Торак пункт чигенә кертелә торган эҗир кишәрлекләрә

1	16:16:000000:5384	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлегә, Ильино ав., Центральная ур., 28 а й.	Торак пунктлар жирләрә	Индивидуаль торак төзелешә өчен	670 **	Торак пунктлар жирләрә	Индивидуаль торак төзелешә өчен (код 2.1)
2	16:16:000000:5385	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлегә, Ильино ав., Центральная ур.	Торак пунктлар жирләрә	Индивидуаль торак төзелешә өчен	854	Торак пунктлар жирләрә	Индивидуаль торак төзелешә өчен (код 2.1)
3	16:16:170501:209	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлегә, Ильино ав., Центральная ур., 20 й.	Торак пунктлар жирләрә	Шәхси ярдәмчә хужалык алып бару өчен	2000	Торак пунктлар жирләрә	Берничә функциональ зонада урнашу белән бәйлә рөхсәт ителгән файдалану төрен урнаштыру мөмкин түгел
4	16:16:170501:219	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлегә, Ильино ав., Центральная ур., 24 й.	Торак пунктлар жирләрә	Шәхси ярдәмчә хужалык алып бару өчен	1845	Торак пунктлар жирләрә	Шәхси ярдәмчә хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлегә) (код 2.2)

5	16:16:170501:222	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеген, Ильино ав., Пролетарская ур.	Торак пунктлар жирлере	Махсус билгеленештеге башка объектлар астына	126	Торак пунктлар жирлере	Коммуналь хезмэтлэр күрсэгү (код 3.1.1)
6	16:16:170501:227	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеген, Ильино ав., Магистральная ур.	Торак пунктлар жирлере	Махсус билгеленештеге башка объектлар астына	1	Торак пунктлар жирлере	Коммуналь хезмэтлэр күрсэгү (код 3.1.1)
7	16:16:170501:228	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеген, Ильино ав., Магистральная ур.	Торак пунктлар жирлере	Махсус билгеленештеге башка объектлар астына	13	Торак пунктлар жирлере	Коммуналь хезмэтлэр күрсэгү (код 3.1.1)
8	16:16:170501:230	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеген, Ильино ав., Магистральная ур.	Торак пунктлар жирлере	Махсус билгеленештеге башка объектлар астына	15	Торак пунктлар жирлере	Коммуналь хезмэтлэр күрсэгү (код 3.1.1)
9	16:16:170501:232	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеген, Ильино ав., Магистральная ур.	Торак пунктлар жирлере	Махсус билгеленештеге башка объектлар астына	1	Торак пунктлар жирлере	Коммуналь хезмэтлэр күрсэгү (код 3.1.1)
10	16:16:170501:405	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеген, Ильино ав., Магистральная ур.	Торак пунктлар жирлере	Махсус билгеленештеге башка объектлар астына	23	Торак пунктлар жирлере	Коммуналь хезмэтлэр күрсэгү (код 3.1.1)
11	16:16:170501:413	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеген, Ильино ав.,	Торак пунктлар жирлере	Махсус билгеленештеге башка объектлар астына	1	Торак пунктлар жирлере	Коммуналь хезмэтлэр күрсэгү (код 3.1.1)

		Магистральная ур.					
12	16:16:170501:451	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеге, Ильино ав., Магистральная ур.4 й	Торак пунктлар жирлэре	Для многоквартирной застройки	367	Торак пунктлар жирлэре	Азкатлы күпфатирлы торак төзелеше (код 2.1.1)
13	16:16:170501:491	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеге, Ильино ав., .	Торак пунктлар жирлэре	Элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика объектларын урнаштыру өчен	48	Торак пунктлар жирлэре	Элемтә (код 6.8)
14	16:16:170501:497	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеге, Ильино ав., Центральная ур.	Торак пунктлар жирлэре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен	75	Торак пунктлар жирлэре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеге) (код 2.2)
15	16:16:320704:49	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеге, Ильино ав.	Торак пунктлар жирлэре		941	Торак пунктлар жирлэре	Индивидуаль торак төзелешенә (код 2.1)
16	16:16:320704:50	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеге, Ильино ав.	Торак пунктлар жирлэре		3762	Торак пунктлар жирлэре	Индивидуаль торак төзелешенә (код 2.1)
<i>Өлеشلәре торак пунктның гамәлдәге чигендә урнашкан, торак пункт чигенә тулысынча кергүгә тәкъдим ителгән эсир кишәрлекләре.</i>							
17	16:16:170501:213	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеге, Ильино ав., Центральная ур., 30 й.	Торак пунктлар жирлэре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен	264	Торак пунктлар жирлэре	Берничә функциональ зонада урнашу белән бәйлә рөхсәт ителгән файдалану төрен урнаштыру мөмкин түгел

18	16:16:170501:80	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеге, Ильино ав., Пролетарская ур., 16 й.	Торак пунктлар жирләрә	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен	206	Торак пунктлар жирләрә	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеге) (код 2.2)
----	-----------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----	------------------------	---

Өлешләрә торак пункт чигенә керә торган жир кишәрлекләрә (мондый жир кишәрлекләрә чикләренәң урынын билгеләүдәге хаталарга бәйлә рәвештә)

19	16:16:000000:59	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Каменка - Дөбяз – Олы Этнә	Сәнәгать һәм б. жирләр		858	Торак пунктлар жирләрә	Автомобиль юлларын урнаштыру (код 7.2.1)
----	-----------------	---	------------------------	--	-----	------------------------	--

Искәрмә: Югарыда күрсәтелгән жир кишәрлегенәң чикләре урынын билгеләүдә хата характеры жир кишәрлегенәң бер үк вакытта берничә муниципаль берәмлек чикләрендә урнашуында, (Биектау муниципаль районының Усад, Красносельский, Березка, Әлдермеш, Дөбяз, Алат авыл жирлекләре), ягъни муниципаль берәмлекләренәң чикләрен берничә тапкыр кисеп уза. Шулай итеп, күрсәтелгән жир кишәрлегенәң торак пункт чиге белән кисешүен булдырмау мөмкин түгел

20	16:16:000000:7917	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеге, Ильино ав., Центральная ур.	Торак пунктлар жирләрә	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен	8613	Торак пунктлар жирләрә	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеге) (код 2.2)
----	-------------------	---	------------------------	--------------------------------------	------	------------------------	---

Искәрмә: Югарыда күрсәтелгән жир кишәрлегенәң чикләре урынын билгеләүдә хата характеры жир кишәрлегенәң бер үк вакытта ике муниципаль берәмлек чикләрендә урнашуында, (Биектау муниципаль районының Усад, Чернышевка авыл жирлекләре), ягъни муниципаль берәмлекләренәң чикләрен берничә тапкыр кисеп уза. Шулай итеп, күрсәтелгән жир кишәрлегенәң торак пункт чиге белән кисешүен булдырмау мөмкин түгел

21	16:16:320702:23	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, "Идел" АФ чикләрендә	Авыл хужалыгы билгеләнеше ндәге жирләр	Авыл хужалыгы житештерүе өчен	60 **	Торак пунктлар жирләрә	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеге) (код 2.2)
----	-----------------	---	--	-------------------------------	-------	------------------------	---

Искәрмә: Югарыда күрсәтелгән жир кишәрлеге чикләренәң урнашу урынын билгеләүдә хаталарның характеры анын чикләренәң торак пункт чигенә кертүгә планлаштырыла торган 16:16:000000:5384, 16:16:000000:5385 жир кишәрлекләре белән үзара тоташуына бәйлә. Шулай итеп, күрсәтелгән жир кишәрлегенәң торак пункт чиге белән кисешүен булдырмау мөмкин түгел.

Торак пункт чигенә кертелә торган күчәмсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында үзләренә карата белешмәләр булмаган территорияләр

22	16:16:170501	-	-	-	19084	-	-
23	16:16:320702	-	-	-	396	-	-
24	16:16:320704	-	-	-	1371	-	-

Торак пункт чигенән чыгарыла торган жир кишәрлекләре

күрсәтелмәгәннәр							
САДИЛОВО АВ.							
<i>Торак пункт чигенә кертелә торган эфир кишәрлекләре</i>							
1	16:16:170702:236	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеген, Садилово ав.	Торак пунктлар жирләре	Сәүдә объектларын урнаштыру өчен	50	Торак пунктлар жирләре	Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү (код 2.7)
<i>Өлешләрә торак пунктның гамәлдәге чигендә урнашкан, торак пункт чигенә тулысынча кертүгә тәкъдим ителгән эфир кишәрлекләре</i>							
2	16:16:170701:129	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеген, Садилово ав., Полевая ур.	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмчә хужалык алып бару өчен	839	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмчә хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеген) (код 2.2)
3	16:16:170702:158	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеген, Садилово ав., Садилова ур., 3 й.	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмчә хужалык алып бару өчен	323	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмчә хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеген) (код 2.2)
4	16:16:170702:164	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеген, Садилово ав.	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмчә хужалык алып бару өчен	239	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмчә хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеген) (код 2.2)
5	16:16:170702:44	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеген, Садилово ав., Садилова ур., 5 й., 2 кв.	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмчә хужалык алып бару өчен	29	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмчә хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеген) (код 2.2)

6	16:16:170702:9	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеге, Садилово ав., Садовая ур., 12й	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен	234	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеге) (код 2.2)
Торак пункт чигенә кертелә торган күчәмсез мөлкәтнең Бердам дәүләт реестрында үзләренә карата белемләре булмаган территорияләре							
7	16:16:170702	-	-	-	708	-	-
8	16:16:172801	-	-	-	303	-	-
9	16:16:172802	-	-	-	545	-	-
Торак пункт чигеннән чыгарыла торган эҗир кишәрлекләре							
күрсәтелмәгәннәр							
Өлешләре торак пунктның гамәлдәге чигендә урнашкан, торак пункт чикләреннән тулысынча чыгаруга тәкъдим ителгән эҗир кишәрлекләре							
10	16:16:172802:48	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеге	Авыл хужалыгы билгеләнеше ндәге жирләр	Авыл хужалыгы житештерүе өчен	62	Авыл хужалыгы билгеләнеш ендәге жирләр	Үсемлекче лек (код 1.1)
ТОЛМАЧ АВ.							
Торак пункт чигенә кертелә торган эҗир кишәрлекләре							
күрсәтелмәгәннәр							
Өлешләре торак пунктның гамәлдәге чигендә урнашкан, торак пункт чигенә тулысынча кертүгә тәкъдим ителгән эҗир кишәрлекләре							
1	16:16:170101:55		Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен	144	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеге) (код 2.2)
Торак пункт чигенә кертелә торган күчәмсез мөлкәтнең Бердам дәүләт реестрында үзләренә карата белемләре булмаган территорияләре							
2	16:16:172806	-	-	-	22	-	-
Торак пункт чигеннән чыгарыла торган эҗир кишәрлекләре							
күрсәтелмәгәннәр							
ТИМОФЕЕВКА АВ.							

Торак пункт чигенә кертелә торган эфир кишәрлекләре							
күрсәтелмәгәннәр							
Өлешләре торак пункт чигенә керә торган эфир кишәрлекләре (мондый эфир кишәрлекләре чикләренең урынын билгеләүдәге хаталарга бәйле рәвештә)							
1	16:16:170301:75	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлегенә, Тимофеевка ав., Интернациональ ур., 1 нче тыкрык, 1/1	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмчә хужалык алып бару өчен	766	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмчә хужалык алып бару өчен (йорт яны эфир кишәрлегенә) (код 2.2)
Искәрмә: Югарыда күрсәтелгән эфир кишәрлегенә чикләре урынын билгеләүдә хата характеры эфир кишәрлегенә бер үк вакытта ике муниципаль берәмлек чикләрендә урнашуында, (Биектау муниципаль районының Усад, Чернышевка авыл эфирлекләре), ягъни муниципаль берәмлекләренә чикләрен кисеп уза. Шулай итеп, күрсәтелгән эфир кишәрлегенә торак пункт чиге белән кисешүен булдырмау мөмкин түгел.							
Торак пункт чигенә кертелә торган күчмәсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында үзләренә карата белемләре булмаган территорияләре							
2	16:16:170301	-	-	-	1094	-	-
3	16:16:172808	-	-	-	94	-	-
4	16:16:320702	-	-	-	2859	-	-
Торак пункт чигенән чыгарыла торган эфир кишәрлекләре							
5	16:16:170302:1	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл эфирлегенә, Тимофеевка ав., Профсоюзная ур.	Торак пунктлар жирләре	Зиратлар урнаштыру өчен	12591	Сәнәгать һәм б. эфирләре	Ритуаль эшчәнлек (код 12.1)
Өлешләре торак пунктның самалдәге чигендә урнашкан, торак пункт чикләренән тулысынча чыгаруга тәкъдим ителгән эфир кишәрлекләре							
6	16:16:172808:2	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, "Биектау" КП	Авыл хужалыгы билгеләнеше ндәге эфирләр	Авыл хужалыгы эфирләр өчен	44	Авыл хужалыгы билгеләнеше ндәге эфирләр	Берничә функциональ зонада урнашу белән бәйле рәхсәт ителгән эфирләрнең урнаштыру мөмкин түгел
Торак пункт чигенән чыгарыла торган, күчмәсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында үзләренә карата белемләре булмаган территорияләре							

7	16:16:170302	-	-	-	807	-	-
8	16:16:172807	-	-	-	1957	-	-
9	16:16:172808	-	-	-	1214	-	-

ХОХЛОВО АВ.

Торак пункт чигенә кертелә торган жир кишәрлекләре

1	16:16:172803:79	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеге	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр	Авыл хужалыгы житештерүе өчен	313200	Торак пунктлар жирләре	Берничә функциональ зонада урнашу белән бәйләре хәсәт ителгән файдалану төрен урнаштыру мөмкин түгел
2	16:16:170601:153	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеге, Хохлово ав., Нижняя ур.	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен	2280	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеге) (код 2.2)
3	16:16:170601:154	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеге, Хохлово ав., Нижняя ур.	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен	2483	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеге) (код 2.2)
4	16:16:170601:155	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеге, Хохлово ав., Нижняя ур.	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен	2414	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеге) (код 2.2)

5	16:16:170601:156	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеге, Хохлово ав.	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен	2858	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеге) (код 2.2)
6	16:16:170601:75	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеге, Хохлово ав., Нижняя ур., 2Г й.	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен	2884	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеге) (код 2.2)
7	16:16:172803:151	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеге	Авыл хужалыгы билгеләнеше ндәге жирләр	Авыл хужалыгы житештерүе өчен	663	Торак пунктлар жирләре	Индивидуаль торак төзелешенә (код 2.1)
<i>Өлешләре торак пунктның гамәлдәге чигендә урнашкан, торак пункт чигенә тулысынча кертүгә тәкъдим ителгән эфир кишәрлекләре</i>							
8	16:16:170601:18	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеге, Хохлово ав.	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен	521	Торак пунктлар жирләре	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеге) (код 2.2)
<i>Торак пункт чигенә кертелә торган күчмәсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында үзләренә карата белешмәләр булмаган территорияләр</i>							
9	16:16:172803	-	-	-	8082	-	-
<i>Торак пункт чигенән чыгарыла торган эфир кишәрлекләре</i>							
күрсәтелмәгәннәр							
<i>Өлешләре торак пунктның гамәлдәге чигендә урнашкан, торак пункт чигенә тулысынча чыгаруга тәкъдим ителгән эфир кишәрлекләре</i>							

10	16:16:000000:259	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеге	Авыл хужалыгы билгеләнеше ндәге жирләр	Авыл хужалыгы житештерүе өчен	287	Авыл хужалыгы билгеләнеше ндәге жирләр	Табиғый территория ләрне саклау (код 9.1)
----	------------------	--	--	-------------------------------	-----	--	---

Торак пункт чигеннән чыгарыла торган, күчәмсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында үзләренә карата белешмәләр булмаган территорияләр

11	16:16:170601	-	-	-	314	-	-
12	16:16:172801	-	-	-	29	-	-

ЧУБАР АВ.

Торак пункт чигенә кертелә торган эңир кишәрлекләре

1	16:16:000000:7581	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеге	Авыл хужалыгы билгеләнеше ндәге жирләр	Авыл хужалыгы житештерүе өчен	1004907	Торак пунктлар жирләре	Берничә функциональ зонада урнашу белән бәйлә рөхсәт ителгән файдалану төрен урнаштыру мөмкин түгел
2	16:16:172803:49	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы	Сәнәгать һәм б. жирләре	Сәнәгать объектларын урнаштыру өчен	12	Торак пунктлар жирләре	Энергетика (код 6.7)
3	16:16:172803:50	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы	Сәнәгать һәм б. жирләре	Сәнәгать объектларын урнаштыру өчен	32	Торак пунктлар жирләре	Энергетика (код 6.7)
4	16:16:172803:51	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы	Сәнәгать һәм б. жирләре	Сәнәгать объектларын урнаштыру өчен	13	Торак пунктлар жирләре	Энергетика (код 6.7)
5	16:16:172803:52	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы	Сәнәгать һәм б. жирләре	Сәнәгать объектларын урнаштыру өчен	61	Торак пунктлар жирләре	Энергетика (код 6.7)
6	16:16:172810:14	Республика Татарстан, Высокогорский муниципальный район	Сәнәгать һәм б. жирләре	Сәнәгать объектларын урнаштыру өчен	12	Торак пунктлар жирләре	Энергетика (код 6.7)
7	16:16:172810:15	Татарстан Республикасы, Биектау	Сәнәгать һәм б. жирләре	Сәнәгать объектларын урнаштыру өчен	12	Торак пунктлар жирләре	Энергетика (код 6.7)

		муниципаль районы					
8	16:16:172810:16	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы	Сэнэгать һәм б. жирләре	Сэнэгать объектларын урнаштыру өчен	12	Торак пунктлар жирләре	Энергетика (код 6.7)
9	16:16:172810:17	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы	Сэнэгать һәм б. жирләре	Сэнэгать объектларын урнаштыру өчен	12	Торак пунктлар жирләре	Энергетика (код 6.7)
10	16:16:172810:18	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы	Сэнэгать һәм б. жирләре	Сэнэгать объектларын урнаштыру өчен	12	Торак пунктлар жирләре	Энергетика (код 6.7)
11	16:16:172810:20	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы	Сэнэгать һәм б. жирләре	Сэнэгать объектларын урнаштыру өчен	12	Торак пунктлар жирләре	Энергетика (код 6.7)
12	16:16:172810:21	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы	Сэнэгать һәм б. жирләре	Сэнэгать объектларын урнаштыру өчен	12	Торак пунктлар жирләре	Энергетика (код 6.7)
13	16:16:172810:26	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы	Сэнэгать һәм б. жирләре	Сэнэгать объектларын урнаштыру өчен	13	Торак пунктлар жирләре	Энергетика (код 6.7)
14	16:16:172810:27	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы	Сэнэгать һәм б. жирләре	Сэнэгать объектларын урнаштыру өчен	13	Торак пунктлар жирләре	Энергетика (код 6.7)
15	16:16:172810:28	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы	Сэнэгать һәм б. жирләре	Сэнэгать объектларын урнаштыру өчен	13	Торак пунктлар жирләре	Энергетика (код 6.7)
16	16:16:172810:29	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы	Сэнэгать һәм б. жирләре	Сэнэгать объектларын урнаштыру өчен	13	Торак пунктлар жирләре	Энергетика (код 6.7)

Өлеشلәре торак пунктның гамәлдәге чигендә урнашкан, торак пункт чигенә тулысынча кертүгә тәкъдим ителгән җир кишәрлекләре

17	16:16:170402:2	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеге, Чубар ав., Садовая ур.	Торак пунктлар жирләрә	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен	920	Торак пунктлар жирләрә	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеге) (код 2.2)
Өлешләрә торак пункт чигенә керә торган эҗир кишәрлекләрә (мондый эҗир кишәрлекләрә чикләрәнең урынын билгеләүдәге хаталарга бәйлә рәвештә)							
18	16:16:000000:1176	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеге	Сәнәгать һәм б. жирләрә	Махсус билгеләнешле башка объектлар астында	318	Торак пунктлар жирләрә	Автомобиль юлларын урнаштыру (код 7.2.1)
Искәрмә: Югарыда күрсәтелгән эҗир кишәрлеге чикләрәнең урнашу урынын билгеләүдә хаталар характеры шуннан гыйбарәт: эҗир кишәрлегеңә территориядән фактта файдалануга туры килми торган киселгән чикләрәнең ия, бу торак пункт чикләрәнең оптималь үтү өчен каршылык булып тора.							
Торак пункт чигенә кертелә торган күчәмсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында үзләрәнең карата белешмәләр булмаган территорияләр							
19	16:16:172804	-	-	-	1096	-	-
20	16:16:172809	-	-	-	892	-	-
21	16:16:172810	-	-	-	588	-	-
Торак пункт чигенән чыгарыла торган эҗир кишәрлекләрә							
күрсәтелмәгәннәр							
Өлешләрә торак пунктның гамәлдәге чигендә урнашкан, торак пункт чигенә тулысынча чыгаруга тәкъдим ителгән эҗир кишәрлекләрә							
22	16:16:170401:182	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеге	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге эҗирләр	Авыл хужалыгы житештерүе өчен	1340	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге эҗирләр	Үсемлекчәлек (код 1.1)
23	16:16:172301:36	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеге, коммерциягә карамаган бакчачылык ширкәте "Радуга-1", 36 кишәрлек	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге эҗирләр	Гражданнар тарафыннан бакчачылык һәм яшелчәчәлек алып бару өчен	64	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге эҗирләр	Бакчачылык алып бару (код 13.2)
Торак пункт чигенән чыгарыла торган күчәмсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында үзләрәнең карата белешмәләр булмаган территорияләр							
24	16:16:170401	-	-	-	447	-	-

* Россия Икътисади үсеш министрлыгының "Эҗир кишәрлекләрәнен рөхсәт ителгән файдалану төрләрә классификаторын раслау турында" 01.09.2014 № 540 боерыгы белән расланган эҗир кишәрлекләрәнен рөхсәт ителгән

файдалану төрлөрө Классификаторы нигезендә (Россия Икътисади үсеш министрлыгының 2019 ел 04.02 44 номерлы Приказы редакциясендә)

** Торак пункт чигенә кертелә торган яки чикләреннән чыгарыла торган территорияләрнең майданнарын билгеләгәндә күрсәтелгән жир кишәрлекләре майданнары, әлеге жир кишәрлекләренен бер территориядә урнашуына я өлешчә урнашуына бәйле рәвештә, кушылмый.

3.3. Торак пунктларның билгеләнгән чикләреннән читтә урнашкан һәм торак пунктлар чикләренә кертелергә тәкъдим ителми торган “торак пунктлар жирләре” жирләр категориясенәң жир кишәрлекләре

Жирлек территориясендә Усад авыл жирлегенәң Генераль планы белән билгеләнгән торак пунктлар чикләреннән читтә урнашкан «торак пунктлар жирләре» жирләр категориясенәң жир кишәрлекләре бар (Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Усад авыл жирлеге Советының 20.11.2012 ел № 126а Карары белән расланган, 26.08.2015 ел № 331а Карары редакциясендә), аларны әлеге проект белән торак пунктлар чикләренә кертү планлаштырылмый. Бу жир кишәрлекләренә карата жирләрнең категориясен үзгәртү таләп ителә.

Күрсәтелгән жир кишәрлекләре турында мәгълүмат, шулай ук аларны торак пунктлар чикләренә кертү ихтыяжы булмавын нигезләү һәм жирләрнең фаразланган категориясе 12 нче таблицада китерелгән.

12 нче таблица

№ т/б	Кадастр номеры	Урнашкан урыны	Жирләрнең категориясе	Рөхсәт ителгән файдалануның төре	Майданы, кв. м	Жирләрнең фаразланган категориясе	Торак пункт чигенә кертү ихтыяжының булмавын нигезләү
1	16:16:171201:1156	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеге, Ак - Су коммерцияле булмаган бакчачылык ширкәте, 88 кишәрлек	Торак пунктлар жирләре	Гражданнар тарафыннан бакчачылык һәм яшелчәчелек алып бару өчен	405	Авыл хужалыгы билгеләнә шендәге жирләр	Жир кишәрлеге характеристикаларында реестр хатасы
2	16:16:171901:1088	Татарстан Республикасы, Биектау муниципаль районы, Усад авыл жирлеге, “Луч” коммерцияле булмаган бакчачылык ширкәте, 137А кишәрлек	Торак пунктлар жирләре	Гражданнар тарафыннан бакчачылык һәм яшелчәчелек алып бару өчен	592	Авыл хужалыгы билгеләнә шендәге жирләр	Жир кишәрлеге характеристикаларында реестр хатасы

4. МЭДЭНИ МИРАС ОБЪЕКТЛАРЫ

Усад авыл жирлеге территориясендә тәкъдим ителгән мэдәни мирас объектлары, ачыкланган мэдәни мирас объектлары, мэдәни мирас объектлары турындагы мәгълүмат 13 нче таблицада китерелде.

13 нче таблица

Объектның статусы	Объектның исеме	Урнашкан урыны	Оештыру-күрсәтмә документы
ачыкланган мэдәни мирас объектлары	Троицкая чиркәве, 1789 – 1793 еллар	Усад ав.	–
	Журавлев спиртзаводы комплексы	Усад ав.	–
	Спирт заводы бинасы, 1847 ел	Усад ав.	–
	Заводның шәраб бүлеге бинасы, XIX г. 70 нче еллары	Усад ав.	–
	Ачыту цехы бинасы, 1847 ел	Усад ав.	–
	Су кудыру колонкасы бинасы, XIX г. 70 нче еллар ахыры	Усад ав.*	–
	Су кудыру башнясы, XIX г. 70 нче еллар ахыры	Усад ав.	–
	Журавлев утары, XIX г. 70 нче еллар ахыры	Усад ав.	–
	Язучы йорты, XIX г. 70 нче еллар ахыры	Усад ав.*	–
	Н.М. Журавлев биләмәсе идарәчесенә торак йорты, XIX г. 70 нче еллар ахыры	Усад ав.	–
	Н.М. Журавлев биләмәсе идарәсе урнашкан контора бинасы, XIX г. 70 нче еллар ахыры	Усад ав.	–
	Помещик Н.М. Журавлевныкы булган хужалык корылмалары, XIX г. 70 нче еллар ахыры	Усад ав.	–
	Помещик Н.М. Журавлевның торак йорты (2 катлы)	Усад ав.	–
	Н.М. Журавлев тегермәнненең биналар комплексы. 1847 ел	Усад ав.	–
Введенская чиркәве, 1704 ел; XVIII гасыр ахыры	Хохлово ав.	–	

* Объектның урыны билгеләнмәгән, шуңа бәйле рәвештә проектның график материалларында объект чагылдырылмаган

Мәгълүмат Татарстан Республикасы Мәдәният министрлыгы тарафыннан 2015 елның 22 июлендә бирелгән мәдәни мирас объектлары, ачыкланган мәдәни мирас объектлары һәм мәдәни мирас объектлары сыйфатына ия объектлар исемлекләре нигезендә тапшырылган.

5. МАХСУС САКЛАУЛЫ ТАБИГЫЙ ТЕРРИТОРИЯЛӘР

Усад авыл жирлеге территориясендә түбәндәге махсус сакланучы табигать территорияләре тәкъдим ителде:

- “Казансу елгасы” төбәк әһәмиятендәге табигать һәйкәле

махсус сакланучы табигать территорияләренә Постановлением ТАССР Министрлар Советының 10.01.1978 елгы № 25 Карары һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 29.12.2005 елгы № 644 Карары белән кертелгән; билгеләнгән чикләп турында белешмәләп күчәмсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында күрсәтелгән.

6. ТЕРРИТОРИЯДӘН ФАЙДАЛАНУНЫҢ МАХСУС ШАРТЛАРЫ БУЛГАН ЗОНАЛАР

Гамәлдәге торыш

Жирлек территориясе өчен хас территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар турындагы белешмәләр 14 нче таблицادا бирелгән.

14 нче таблица

Зонаның исеме	Чыганакның исеме	Зонаның күләме, м	Зонаның күләмен һәм режимын билгели торган норматив документ
предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-саклау зонасы	асфальт-бетон заводлары	500	СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 «Санитар-саклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе»
	спирт житештерү предприятиеләре	100	
	Күн эшкәртү предприятиеләре	100	
	мөгезле эре терлек фермалары (100 – 1200 баш)	300	
	машина-трактор парклары	300	
	пекарнялар (2,5 т/тәүлегенә кадәр)	50	
	хайваннар тоту фермалары (50 башка кадәр)	50	
	авыл хужалыгы продукциясен саклау складлары	50	
	складлар	50	
	зиратлар	50	
өске су объектларының су саклау зонасы	Казансу елгасы	200	Россия Федерациясе Су кодексы
	Сула елгасы	100	
	Крылай елгасы	100	
	башка өске су объектлары	50	
өске су объектларының яр бие саклау полосасы	өске су объектлары	50	
магистраль торба үткәргечләрнең сак зонасы	магистраль торба үткәргечләр	25	Россия Дәүләт шәһәр техник күзәтчелегенең 1992 елның 22 апрелендәге 9 номерлы карары белән һәм Россиянең ягулык һәм энергетика министрлыгы тарафыннан 29.04.1992 ел расланган магистраль торбаүткәргечләрне саклау кагыйдәләре.
электр челтәре хужалыгы объектларын саклау зонасы	ВЛ 35 кВ	15	«Электр челтәре хужалыгы объектларының саклау зоналарын билгеләү һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалануның махсус шартларын билгеләү тәртибе турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2009 елның 24 февралендәге 160 номерлы карары
	ВЛ 6-10 кВ	10	
	ВЛ 0,4 кВ	2	
	электр подстанциясе 35/6-10 кВ	15	

линияларнең һәм элементә корылмаларының сак зонасы	элементә линияләре	2	Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 1995 елның 09 июнендәге 578 номерлы карары белән расланган элементә линияләрен һәм корылмаларын саклау кагыйдәләре.
бүлүче газүткәргечләренң сак зонасы	бүлүче газүткәргечләр	2	Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2000 елның 20 декабрдәге 878 номерлы карары белән расланган газ бүлү челтәрләрен саклау кагыйдәләре
су белән тәэмин итү чыганаclarын санитар саклау зонасы I поясы	су жыю скважиналары һәм каптажланган чишмәләр	30	СанПиН 2.1.4.1110-02 «Су белән тәэмин итү һәм эчәргә яраклы суүткәргечләр чыганаclarын санитар саклау зоналары»
махсус сакланучы табигать территориясе	«Казансу елгасы» табигать һәйкәле **	–	«Махсус сакланучы табигать территорияләре турында» 1995 елның 14.13. 33-ФЗ номерлы Федераль закон
аэродром яны территориясе		30000	Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2010 елның 11 мартындагы 138 номерлы Карары белән расланган Россия Федерациясе һава киңлегеннән файдалану кагыйдәләре
автомобиль юларының юл буе полосалары	III – IV категорияле автомобиль юлары	50	«Россия Федерациясендә автомобиль юлары һәм юл эшчәнлеге турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2007 елның 08 декабрдәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон

* муниципаль районны территориаль планлаштыру схемасы материаллары нигезендә күрсәтелгән

** табигать һәйкәлләре биләгән территорияләрдә хужалык эшчәнлеген чикләү гамәлдә, аерым алганда, аларның сакланышын бозуга китерә торган һәртөрле эшчәнлек тыела.

Табигать һәйкәлләрен куллану түбәндәге максатларда рөхсәт ителә:

- фәнни (эйләнгән-тирә табигать мохитенең торышын мониторинглау, табигать экосистемаларының һәм аларның компонентларының эшчәнлеген һәм үсешен өйрәнү һ.б.);

- экология-агарту (укуту-танып белү экскурсияләре үткәру, экологик уку сукмаclarын оештыру һәм төзекләндерү, видеофильмнар төшерү, слайдлар, буклетлар чыгару максатыннан фотога төшү һ.б.);

–рекреацион (транзит йөрүләр);

- табигатьне саклау (тере организмнар төрләренең генофондын саклап калу, сирәк һәм югалып баручы үсемлек һәм хайван төрләренең яшәу шартларын тәэмин итү һ.б.лар);

- әлеге табигый объектларны һәм табигать ядкарьләре комплексларын игълан итү бурычларына каршы килмәгән һәм аларга карата билгеләнгән саклау режимына каршы килмәгән башка, шул исәптән житештерү максатларында.

Жирлектә гамәлдә булган территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар әлеге проектның график материаллары составында жирлек территориясеннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре Картасында (гамәлдәге торышы) чагылдырылган.

Проект тәкъдиме

Кайбер объектларны урнаштыру планлаштырылуға бәйле рәвештә, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләрен билгеләү таләп ителә, алар турында белешмәләр 15 нче таблицадә китерелгән.

15 нче таблица

Зонаның исеме	Чыганакның исеме	Зонаның күләме, м	Зонаның күләмен һәм режимын билгели торган норматив документ
Автомобиль юларының юл буе полосалары	" Казан транспорт төенен урап узу" автомобиль юлы	50	«Россия Федерациясендә автомобиль юлары һәм юл эшчәнлеге турында

	"Садилово ав. килү" автомобильная юлы	50	Һәм Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2007 елның 08 ноябрэндәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон
	" Чубар авылыннан төньяк-көнчыгышка таба перспективалы торак төзелеше майданчыгына килү" автомобиль юлы	50	

Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның күләме һәм конфигурациясе әлеге зоналар проектларын эшләүгә бәйле рәвештә төгәлләштерелергә мөмкин.

7. УРМАН ФОНДЫНА КЕРҮЧЕ ТЕРРИТОРИЯЛӘР, УРМАНЧЫЛЫКЛАР ЧИКЛӘРЕ ТУРЫНДА БЕЛЕШМӘЛӘР

Усад авыл жирлеге территориясе Ислейтар урманчылыгының Ашыт участок урманчылыгы һәм Татарстан Республикасы Шәһәр яны урманчылыгының Иске Казан участок урманчылыгы чикләрендә урнашкан.

Урман фондына керүче территорияләр Ислейтар һәм Шәһәр яны урманчылыклары чикләре чикләрендә чагылдырылган, алар турында белешмәләр Бердәм дәүләт күчемсез милек реестрында бар.

Урман фондына керүче территория жирлекнең жирле әһәмияттәге объектларын планлаштырып урнаштыру Картасында, торак пунктлар чикләре Картасында һәм жирлек территориясен генераль планының график материаллары составында заманча файдалану Картасында күрсәтелгән.

Усад авыл жирлеге территориясендә белешмәләре Бердәм дәүләт күчемсез милек реестрында булган Ислейтар һәм Шәһәр яны урманчылыкларының билгеләнгән чикләре бар.

Урманчылыкларның чикләре жирлекнең жирле әһәмияттәге объектларын планлаштырып урнаштыру Картасында, жирлекнең функциональ зоналары Картасында, торак пунктлар чикләре Картасында һәм жирлек территориясен генераль планының график материаллары составында хәзерге вакытта файдалану Картасында күрсәтелгән.

Урман фондына керүче территорияләрнең мәйданы Усад авыл жирлеге чикләрендә 406,73 га тәшкил итә.

8. ТАБИГЫЙ ШАРТЛАР ҺӘМ ЭКОЛОГИК СИТУАЦИЯ

8.1. Табигый шартлар һәм ресурслар

8.1.1. Рельеф

Усад авыл жирлеге территориясе елга үзәннәре, балкалар һәм ерганаклар белән бүлгәләнгән тигезлекләрдән гыйбарәт.

Рельефның абсолют биеклеге 57 м дан 166 м га кадәр житә. Жирлекнең үзәк өлешенә иң зур тамгалар хас, иң кечкенәсе - жирлекнең көньяк өлешендәге Казансу елгасы ярлары өчен.

8.1.2. Файдалы казылмалар

Жирлек территориясендә файдалы казылмалар ятмалары күрсәтелмәгән.

8.1.3. Гидрогеологик шартлар

Жир асты суларының урнашу шартлары буенча жирлек территориясенә геологик киселешендә гидрогеологик бүлекчәләр бирелә, алар турындагы белешмәләр 16 нчы таблицада бирелгән.

16 нчы таблица

Исеме	Төп характеристикалары	Файдалану
Казан катламнарының су йөртү комплексы	суларның химик составы: гидрокарбонат һәм сульфатлы-кальцийлы; минерализация: 1 г/л кадәр	хужалык-эчә торган су белән тәэмин итү өчен файдаланыла

8.1.4. Өске һәм жир асты сулары

Өске сулар

Жирлек территориясендә урнашкан төп сулыклар булып тора:

- Казансу елгасы (Куйбышев сусаклагычының сул кушылдыгы; гомуми озынлыгы: 142 км);
- Сула елгасы (Казансу елгасының уң кушылдыгы; гомуми озынлыгы: 29 км);
- Крылай елгасы (Шимәк елгасының уң кушылдыгы; гомуми озынлыгы: 22 км);
- Инсә елгасы (Крылай елгасының уң кушылдыгы; гомуми озынлыгы: 9 км);
- Бимәр елгасы (Казансу елгасының уң кушылдыгы; гомуми озынлыгы: 5 км).

Жирлекнең гидрографик челтәрен улай ук инешләр дә тәшкил итә.

Чишмәләр

Жирлек территориясендә чишмәләр күрсәтелмәгән.

8.1.5. Климат характеристикасы

131.13330.2012 "Төзелеш климатологиясе" ндә китерелгән төзелеш өчен климатик районлаштыру картасы нигезендә Усад авыл жирлеге IV климат районында урнашкан.

Жирлеккә хас салкын һәм жылы чорларның климат параметрлары 17 һәм 18 нче таблицаларда күрсәтелгән.

Елның салкын чорының климат параметрлары

Климат параметрлары		Күрсәткеч
Иң салкын тәүлекләрнең һава температурасы, °С, тәэмин ителеше белән	0,98	- 41
	0,92	- 33
Иң салкын бишкөнлекнең һава температурасы, °С, тәэмин ителеше белән	0,98	- 33
	0,92	- 31
Һава температурасы, °С, 0,94 тәэмин ителеше белән		- 17
Һаваның абсолют минималь температурасы, °С		- 47
Иң салкын айның һава температурасының уртача тәүлеклек амплитудасы, °С		7,1
≤ 0 °С кимрәк уртача тәүлеклек һава температуралы чорның дәвамлыгы, һаваның тәүл., һәм уртача температурасы, °С,	дәвамлыгы, тәүл.	151
	уртача температура, °С	- 8,1
≤ 8 °С кимрәк уртача тәүлеклек һава температуралы чорның дәвамлыгы, һаваның тәүл., һәм уртача температурасы, °С,	дәвамлыгы, тәүл.	208
	уртача температура, °С	- 4,8
≤ 10 °С кимрәк уртача тәүлеклек һава температуралы чорның дәвамлыгы, һаваның тәүл., һәм уртача температурасы, °С,	дәвамлыгы, тәүл.	223
	уртача температура, °С	- 3,8
Иң салкын айның һаваның уртача айлык чагыштырма дымлылыгы, %		82
Иң салкын айда һаваның уртача айлык чагыштырма дымлылыгы 15 сәг., %		81
Ноябрь - март өчен явым-төшем күләме, мм		177
Декабрь - февраль өчен күпчелек жил юнәлеше		ЮЗ
Уртача тизлекнең гыйнвар аендагы румбалар буенча жилнең максималь тизлеген, м/с		4,1
Уртача тәүлеклек һава температурасы ≤ 8 °С белән чорда жилнең уртача тизлеген, м/с		3,1

Елның җылы чорының климат параметрлары

Климат параметрлары		Күрсәткеч
Барометрик басым, гПа		1002
Һава температурасы, °С, 0,95 тәэмин ителеше белән		24
Һава температурасы, °С, 0,98 тәэмин ителеше белән		28
Иң жылы айның уртача максималь температурасы, °С		25,1
Һаваның абсолют максималь температурасы, °С		39
Иң жылы айның һава температурасының уртача тәүлеклек амплитудасы, °С		9,9
Иң жылы айның һаваның уртача айлык чагыштырма дымлылыгы, %		69
Иң салкын айда һаваның уртача айлык чагыштырма дымлылыгы 15 сәг., %		56
Апрель - октябрь өчен явым-төшем күләме, мм		368
Тәүлеклек максималь явым-төшем, мм		75
Июнь-август өчен күпчелек жил юнәлеше		С, 3
Уртача тизлекнең июль аендагы румбалар буенча жилнең минималь тизлеген, м/с		0

Жирлек климаты параметрларын бәяләү СП 131.13330.2012 "Төзелеш климатологиясе" нең якындагы торақ пункт (Казан шәһәре) өчен үтәлгән.

Һаваның еллык уртача температурасы 4,6°С.

Еллык уртача явым-төшем – 568,5 мм.

Жирлек территориясендә көньяк һәм көнбатыш юнәлештәге жилләр өстенлек итә.

Жилнең уртача еллык тизлеген 2,5 м/сек.

8.1.6. Инженерлык-геологик шартлар

Жирлек территориясендә тәкъдим ителгән куркыныч физик-геологик процессларга түбәндәгеләр керә:

- эрозия процесслары (чокырлар, ерганаклар) - су агымнары тирәсенә хас;
- сөзәклек процесслары (ишелү, коелу, шуышу) - аз үсеш алган;
- су керү;
- су басу.

Жирлек территориясендә үзенчәлекле грунтлар күрсәтелмәгән.

8.1.7. Ландшафт, туфрак катламы, үсемлекләр

Жирлек территориясе суббореаль Төньяк семигумид ландшафт зонасының Түбән Мишә районы чикләрендә урнашкан.

Туфракның характерлы төрләренә карыйлар:

- ачык соры урман туфраклары;
- черемәле-азкөлсыман туфраклар;
- аллювиаль баетылган черемәле туфраклар.

Үсемлекләр капламын урманнар, болыннар, куаклыклар һәм авыл хужалыгы жирләре тәшкил итә.

8.2. Әйләнә-тирә мохит торышын бәяләү

8.2.1. Атмосфера һавасының торышы

Атмосфера һавасын пычратуның төп чыганакалары түбәндәгеләр:

- эшли торган сәнәгать предприятиеләре (Усад ав. төньяк-көнчыгышка таба асфальт-бетон заводы, Усад ав. күн эшкәртү предприятиесе, ликер-арака заводы белән «Усад спирт заводы» спирт житештерү предприятиесе, Усад ав. көньяк өлешендә пекарня);
- авыл хужалыгы предприятиеләре (Тимофеевка ав. көньяк-көнбатышка таба мөгезле эре терлек фермасы, Хохлово ав. төньякка таба мөгезле эре терлек фермасы);
- машина-трактор парклары;
- автомобиль ягулык салу станциясе;
- автомобиль транспорты.

Жирлектә һава пробаларына лаборатор анализлар үткәрелми.

8.2.2. Су ресурсларының торышы

Су объектларын пычрату чыганакалары түбәндәгеләр:

- сәнәгать объектларының житәрлек дәрәжәдә чистартылмаган суларын оешкан төстә агызу;
- авыл хужалыгы предприятиеләре территорияләреннән чистартылмаган жыелып торган өске суларны агызу;
- торак пунктлар территорияләреннән чистартылмаган өске суларны агызу.

Су ресурсларын пычратуга шулай ук су саклау зоналары һәм өске су объектларының яр буюк яклау полосалары режимын үтәмәү китерә, бу аларның жирлектә беркетелгән чикләре булмауга бәйле.

Тимофеевка ав. көнчыгыш өлешендәгә зиратның, Усад ав. көнчыгышка таба зиратның бер өлеше, Садилово ав. төньяк-көнчыгышка таба зиратның өске су объектларындагы су саклау зонасында урнашуы тискәре факт булып тора.

Усад ав. төньяк-көнчыгышка таба, Усад ав. үзәк өлешендәгә су жыю скважиналарының санитар-яклау зонасы чикләрендә урнашуы да тискәре факт булып тора.

Хәзерге вакытта жирлектә үзәкләштерелгән су чыгару системасы юк.

Жирлектә су ресурсларының пычрануы мониторингы үткәрелми.

8.2.3. Туфрак катламы һәм жир ресурсларының торышы

Авыл жирлеге территориясе өчен авыл хужалыгы жирлэренен сөрөлүе югары дәрәжәдә, чокыр-ерганак челтәре белән кискәләнгән булуы, сөрүлекләрнен урман белән каплануы түбән булуы хас. Моның нәтижәсе булып, үсеш алган эрозия процесслары, туфракларнын деградацияләнүе тора.

Жирлек территориясендә эрозиягә каршы чаралар үткәрелә, алар саклау урман утыртмаларын булдыру, туфракны саклаучы чәчүлекләр әйләнешен оештыруны, деградацияләнгән чәчүлекләрне табигый азык жирлэренә күчәрүне үз эченә ала.

Жирлэрнен торышына аларнын техноген пычрануы тискәре йогынты ясый: тозлану, пестицидлар, агып төшүче сулар, житештерү һәм куллану калдыклары белән пычрану.

Жирлек территориясендә туфрак пробаларын тикшерү үткәрелми.

8.2.4. Житештерү һәм куллану калдыклары, биологик калдыклар

Биологик калдыклар чыганаклары түбәндәгеләр:

- зиратлар.

Аларнын тискәре йогынтысына Тимофеевка ав. зур булмаган территорияләре дучар.

Терлекчелек калдыкларынын барлыкка килүе гамәлдәге терлекчелек объектлары эшчәнлегенә бәйле. Терлекчелек объектларын ныгыту тирес саклагычлар булмау һәм вакытлыча тирес туплау урыннары булмау сәбәпле житәрлек үсеш алмаган. Тирес терлекчелек фермаларына якын жирдә урнашкан, ул жир һәм су ресурсларынын пычрану куркынычын тудыра.

Сәнәгать калдыкларынын барлыкка килүе эшләрүче сәнәгать предприятияләре (Усад ав. төньяк-көнчыгышка таба асфальт-бетон завод, Усад ав. күн эшкәртү предприятиесе, ликер-аракы заводы булган «Усад спирт заводы» спирты житештерү предприятиесе, Усад ав. көньяк өлешендә пекарня) эшчәнлеге белән бәйле.

Торак пунктлар территорияләренә коммуналь калдыклар барлыкка килү хас.

Жирлек территориясен санитар чистарту торак пунктларнын контейнер майданчыклары белән тәмин ителмәү сәбәпле таләп ителгән дәрәжәгә туры килми.

8.2.5. Йогынтыларнын физик факторлары

Халыкка йогынты ясаунын физик факторларына электромагнит нурланышы, акустик һәм радиация тәэсире керә.

Жирлектә электромагнит нурланышы чыганаклары булып электр тапшыру линияләре, электр подстанциясе, элемент объектлары тора. Электр-магнит кыры дәрәжәсе рөхсәт ителгәннән кимрәк һәм халык өчен куркыныч тудырмый.

Тискәре акустик йогынты чыганакларына түбәндәгеләр керә:

- эшли торган сәнәгать предприятияләре (Усад авылыннан төньяк-көнчыгышка таба асфальт-бетон заводы, Усад авылында күн эшкәртү предприятиесе, ликер-аракы заводы булган «Усад спирт заводы» спирт житештерү предприятиесе, Усад авылынын көньяк өлешендә пекарня);

– эшләрүче авыл хужалыгы предприятияләре (Тимофеевка ав. көньяк-көнбатышка таба мөгезле эре терлек фермасы, Хохлово ав. төньякка таба мөгезле эре терлек фермасы);

- электр станциясе;

- һава транспорты;

- автомобиль транспорты.

Авыл жирлегенен радиация шартлары күбесенчә табигый радиация фоны белән билгеләнә.

8.2.6. Яшел утыртмаларнын торышы

Жирлек территориясендә тәкъдим ителгән яшелләндерү территорияләренә түбәндәгеләр керә:

- урманнар;

- елга һәм инеш тугайларына хас үзагачлы һәм куаклыклы үзе чөчөлгән утыртмалар;
- махсус билгеләнештәге (зират территориясен) яшелләндерү;
- файдалануы чикләнгән (мәгариф һәм шифаханә-курорт учреждениеләренең, рекреация объектларының яшелләндерелгән территорияләре) яшелләндерү;
- гомуми файдаланудагы яшелләндерү (Усад ав. Советская ур. паркы, Усад ав. Мәктәп ур. буенча сквер).

Авыл жирлегенең яшелләндерелгән территорияләренең гомуми мәйданы 646,281 га тәшкил итә (гомуми мәйданнан 14,11 %).

Гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләренең мәйданы 4,95 га тәшкил итә (халыкның тәэмин ителеш дәрәжәсе - кешегә 19,72 кв.м). Әлеге күрсәткеч СП 42.13330.2011 Актуальләштерелгән редакциясе СНиП 2.07.01-89*. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» белән билгеләнгән кешегә 12 кв. м тигез булган минималь рөхсәт ителә торган норматив күрсәткечтән күбрәк.

Усад авыл жирлегә территориясендә экологик ситуация тулаем алганда уңай санала.

8.3. Экологик ситуацияне оптимальләштерү буенча чаралар

Жирлектә экологик өзгичтәне яхшырту өчен генераль план белән түбәндәге юнәлешләр буенча оештыру чаралары комплексын үткәргү тәкъдим ителә:

- әйләнә-тирә мохитне пычрату чыганакларын локальләштерү;
- һава бассейнын саклау;
- су ресурсларын саклау һәм алардан нәтижәле файдалану;
- жирлек территориясен саклау һәм инженерлык саклавы;
- калдыклар белән эш итү системасын үстерү;
- халыкны физик йогынты ясауның физик факторларыннан яклау;
- яшелләндерү системасын үстерү.

Усад авыл жирлегенә карата түбәндәге чаралар актуаль:

- сәнәгать житештерүе объектларында кулланыла торган технологик жиһазларны камилләштерү (Усад ав. төньяк-көнчыгышка таба асфальт-бетон заводы, Усад ав. күн эшкәртү предприятиесе, ликер-аракы заводы белән «Усад спирт заводы» спирт житештерү предприятиесе, Усад ав. көньяк өлешендә пекарня);

- территорияне кыскарту, шулай ук Тимофеевка ав. спирт житештерү буенча предприятие корылмаларының бер өлешен, Усад ав. күн эшкәртү предприятиеләренең профилен үзгәртү һәм моның белән бәйлә санитар-яклау зонасы күләмен киметү;

- Тимофеевка ав. көньяк-көнбатышка таба мөгезле эре терлекләр фермасының куәтен киметү һәм аның территориясен кыскарту, алга таба хәвефлелек классын үзгәртү һәм санитар-яклау зонасы күләмен киметү;

- территорияләргә кыскарту һәм Усад ав. машина-трактор паркы корылмаларының бер өлешен эксплуатацияләүдән чыгару мөмкинлеге;

- Толмач ав. мөгезле эре терлекләргә эшләмәүче фермасы территориясен рекультивацияләү;

- эшләмәүче предприятиеләргә санитар-яклау зоналары проектларын эшләү (Усад ав. төньяк-көнчыгышка таба асфальт-бетон заводы, Усад ав. күн эшкәртү предприятиесе, Усад ав. ликер-аракы заводы белән «Усад спирт заводы» спирт житештерү предприятиесе, Усад ав. көньяк өлешендә пекарня; Тимофеевка ав. көньяк-көнбатышка таба мөгезле эре терлек фермасы, Хохлово ав. төньякка таба мөгезле эре терлек фермасы);

- предприятиеләргә ташландыкларын киметү чараларын үтәвә (шул исәптән тузаннан, газдан чистарту җайланмаларын жиһазлау);

- предприятиеләрдә йомык яки кире кайтару әйләнеше су белән тәэмин ителешне кертү;

- санитар-яклау зоналары территорияләрен тузанга, газга каршы торучан яшел үсентеләр токымнары белән максималь яшелләндерү;
- автомобиль юлларының юл өслеге сыйфатын яхшырту;
- пычраткычлар гамәлдә булган зоналарда атмосфера торышын мониторинглау тикшеренүләрен үткөрү;
- автотранспорт чараларын мотор ягулыгының экологик чиста төрләренә күчерү яки ягулыкның традицион төрләрен кулланучы автотранспорттан бүлеп чыгаруларны чистарту өчен катализаторлар һәм нейтрализаторлар кертү;
- физик тузунуң югары дәрәжәсенә ия булган гамәлдәге суүткәргеч челтәрләргә реконструкцияләү;
- Хохлово ав. үзәкләштерелгән су белән тәэмин ителмәгән территорияләрендә, шулай ук эшли торган предприятиеләрдә яңа суүткәргеч челтәрләр төзү;
- Хохлово ав. халкы өчен хужалык-эчә торган су белән тәэмин итү чыганагын нигезләү өчен эзләү-бәяләү эшләре башкару;
- агып төшүче суларны билгеләнгән нормативларга кадәр чистартып, яңгыр сулары һәм хужалык-көнкүреш канализациясе челтәрләргә белән тәэмин итү;
- өске су объектларының су саклау зоналарында урнашкан торак төзелешнең беренче чиратта канализацияләү, чистарту корылмалары төзү;
- предприятиеләргә һәм торак пунктларны су белән тәэмин итү челтәрләренә техник торышын мониторинглау челтәрен, өске су объектларының гидромониторингын оештыру һәм үстерү;
- су саклау зоналары, яр буе яклау полосалары һәм өске су объектларының яр буе яклау полосалары һәм су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалануның махсус хокукый режимын үтәү;
- сәнәгать житештерүенең гамәлдәге предприятиеләргә өчен локаль чистарту корылмалары төзү (Усад ав. төньяк-көнчыгышка таба асфальт-бетон заводы, Усад ав. күн эшкәртү предприятиесе, ликер-аракы заводы белән «Усад спирт заводы» спирт житештерү предприятиесе, Усад ав. көньяк өлешендә пекарня);
- эшли торган авыл хужалыгы предприятиеләргә өчен локаль чистарту корылмалары төзү (Тимофеевка ав. көньяк-көнбатышка таба мөгезле эре терлекләр фермасы, Хохлово ав. төньякка таба мөгезле эре терлекләр фермасы);
- су хужалыгы системаларының куркынычсыз торышын һәм эксплуатацияләүне тәэмин итү, агып төшүче суларның су объектларына тискәре йогынтысын булдырмый калу (шул исәптән агып төшүче суларны чистартуның, чистарту корылмаларыннан явым-төшемне зарарсызландыруның һәм утильләштерүнең алдынгы технологияләрен кертү);
- өске су объектларының су саклау зоналарында урнашкан объектларны, сулыкларны пычранудан, ләм утырудан, чүпләнүдән һәм суларны саегудан саклауны тәэмин итә торган корылмаларны жиһазлау;
- өске су объектларының су саклау зоналары чикләрендә пестицидлар һәм агрохимикатлар куллануны тыю;
- эчәргә яраклы суның сыйфатын яхшырту (су жыю корылмаларын су эзерләү станцияләргә, суны тимерсезләндерү һәм йомшарту системалары белән тәэмин итү);
- су белән тәэмин итү чыганакларын, су саклау зоналарын һәм өске су объектларының яр буе яклау полосаларын санитар саклау зоналары чикләрен билгеләү, аларның чикләрен жирлектә махсус мәгълүмат тамгалары белән беркетү;
- Тимофеевка ав. көнчыгыш өлешендәге зиратны, Усад ав. көнчыгышка таба зиратның бер өлешен өске су объектларының су саклау зонасында урнашуына бәйле рәвештә ябу;
- санитар-яклау зоналарында урнашкан су белән тәэмин итү чыганакларыннан эчәргә яраклы су белән тәэмин итү максатында жир асты суларыннан файдалануны булдырмау;
- авыл хужалыгы культураларын үстерүнең югары нәтиҗәле технологияләрен кертү юлы белән туфракның уңдырышлылыгын торгызу;

- жирләрне инвентаризацияләү һәм агрохимик тикшерү;
- игенчелекнең адаптив экологик-ландшафт системасын гамәлгә кертү;
- кулланыла торган агрохимикатлар күләмен киметү өчен туфрак эшкәртүнең ресурсларны сак тоту һәм экологик яктан куркынычсыз технологияләрен кертү;
- үсемлекләрне яклауның биологик чараларын куллану;
- игенчелекнең адаптив экологик-ландшафт системасын гамәлгә кертү;
- төзелеш барышында, линияле корылмалар урнаштырганда бозылган жирләрне рекультивацияләү;
  - эрозиягә каршы чаралар үткәру: көтүлекләр һәм печәнлекләр майданын арттыру, саклагыч утыртмалар майданын арттыру, туфракны эрозиягә каршы эшкәртү, яңгыр һәм кар суларының өске агымын оештыру;
  - су басудан яклау чараларын үткәру: жир асты сулары һәм жир өсте сулары режимы, су алып баручы коммуникацияләрдә чыгымнарына (агып чыгулар) һәм басымына, биналар һәм корылмаларның деформацияләренә мониторинг; дренаж суларын дренажлар урнаштыру, фильтрационга каршы пәрдәләр һәм экраннар урнаштыру, торак пунктлар территорияләрен вертикаль планлаштыру һәм биналарның һәм корылмаларның жир асты өлешләрен гидроизоляцияләү юлы белән утильләштерү;
  - су басу процессларының таралуын ачыклау өчен гидрогеологик тикшеренүләр комплексы үткәру;
  - су басудан саклау чараларын үткәру: территориянең өслеген вал ясау, ясалма күтәрү, су юлын көйләүче корылмалар һәм өслек суларын агызып торучы корылмалар төзү, су агымнарын һәм старицаларны чистарту һәм турайту;
    - автомобиль юлларының кар белән каплануын киметү;
    - торак пунктлар территорияләрен коммуналь калдыклар жыю контейнер майданчыклары һәм контейнерлар белән тәмин итү;
    - калдыкларны селектив жыюны оештыру, калдыкларны эшкәртүнең һәм утильләштерүнең яңа технологияләрен кертү;
    - туфрак катламын анда агулы матдәләр һәм кушылмалар булуга, шулай ук авыл хужалыгы продукциясен үстерүне күздә тотып торган аз катлы төзелешне проектлаганда радиоактивлыкны тикшерүләр үткәру;
    - туфрак катламының теркәлгән яисә потенциал пычрануы булган зоналарда кишәрлекләрне торак төзелешенә бүлөп бирүне туфракның экологик иминлеге турында бәяләмә яисә аны рекультивацияләү программасы булганда гына башкару;
    - табигатьне саклау һәм санитар-эпидемиологик законнар таләпләре нигезендә төзелгән терлекчелек калдыкларын вакытлыча складларга урнаштыру урыннарын оештыру;
    - биологик калдыкларны утильләштерү өчен терлекчелек фермаларын биогаз жайланмалары белән тәмин итү;
    - терлекчелек калдыкларын вермикомпостлау, ферментациянең гөмбә тизләткечләрен кулланып утильләштерү чаралары һәм башкалар;
    - каты коммуналь калдыкларны Чыпчык авыл жирлегендәге гамәлдәге каты коммуналь калдыклар полигонына чыгаруны оештыру, алга таба Арча муниципаль районындагы муниципалитеттара тармак комплексына транспортировкалау белән (Татарстан Республикасының калдыклар белән эш итү өлкәсендә территорияль схемасы нигезендә, шул исәптән каты коммуналь калдыклар белән эш итү өлкәсендә);
    - торак пунктлар территориясендә тавыштан яклау чараларын үткәру (акустик экраннар урнаштыру, автомобиль юллары буйлап тавыштан саклаучы яшел үсентеләр полосалары булдыру, беренче эшелонда торак булмаган билгеләнештәге биналарны, тәрәзәләрнең тавыш изоляциясен файдалану);
      - электр подстанциясен ябык типтагы трансформаторлар белән жиһазландыру;
      - автомобиль юллары буйлап саклаучы яшелләндерүне оештыру;
      - торак пунктлар территорияләрендә гомуми файдаланудагы яшелләндерүне оештыру;

- күчөмсөз мөлкөт объектларын проектлаганда, төзөгөндө һәм эксплуатациялөгөндө һәм авыл жирлеге территориясен төзөклөндөрүнө оештырганда «яшел» стандартлар кертү һәм куллану;
- планлаштырыла торган объектларны урнаштырганда агач-куак үсентеләрен юкка чыгару урынына яшел утыртмаларны компенсацияләр белән тәэмин итү;
- махсус сакланылучы табигать территорияләрен саклау режимын үтәү (шул исәптән махсус сакланылучы табигать территорияләре булып торучы су объектларына агып төшүче суларны агызып чыгаруны булдырмау);
- радиоешлыклы диапазонның электромагнитлы нурланыш чыганакларының санитар-яклау зоналары проектларын эшләү;
- инженерлык коммуникацияләренең сак зоналары режимын үтәү;
- үсөмлөкләр һәм хайваннар дөньясын саклау чараларын үткәрү (шул исәптән хайваннарның яшәү тирәлеген, аларның миграциясе юлларын, балыкларның маймыч үстерү урыннарына керә алуын саклау; хайваннарның транспорт чаралары астына элөгөн, балыкларның һәм башка су биологик ресурсларының су жыю корылмаларына элөгөн булдырмый торган конструктив чишелешләр куллану һ.б.).

9. ТАБИГЫЙ ҺӘМ ТЕХНОГЕН ХАРАКТЕРДАГЫ ГАДӘТТӘН ТЫШ ХӘЛЛӘР ТУУ КУРКЫНЫЧЫ ТӨП ФАКТОРЛАРЫНЫҢ ИСЕМЛЕГЕ ҺӘМ ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ

9.1. Жирлек территориясенә йогынты ясарга мөмкин булган табигый характердагы гадәттән тыш хәлләр чыганақлары исемлеге

Куркыныч геологик процесслар

1. Шуышулар

Жимергеч факторлар - тау токымнарының күчеше (хәрәкәте), сөзәклекнең астан юылуы, артык юешләнүе, сейсмик тирбәнәшләр, катнаш массаларның механик басымы, бәрелүләр.

Нәтижәләре - корылмаларның зур булмаган зарарланулары, инженерлык коммуникацияләренә сирәк жимерелүләр.

Куркынычны киметү чаралары – өслек сулары зонасында һәм аның янәшәсендәге территорияләрдә агып төшүне оештыру, жир асты суларын дренировкалау, тышкы йөкләнәшләрне киметү, откосларны киртәләү һәм аларны астан юылудан һәм юудан саклау, терәк диварлар төзү, биоклектәге яшел үсентеләр утыртуны оештыру.

Усад авыл жирлегә территориясендә шуышулар барлыкка килү мөмкинлегә Казансу елгасы үзәне битләренә туры китерелгән.

СНиП 22-01-95 «Куркыныч табигый йогынтылар геофизикасы» нигезендә, жирлек территориясендә шуышулар барлыкка килү куркынычы категориясе «уртача куркыныч» дип бәяләнә.

2. Жир тетрәүләр

Жимергеч факторлар – жир кабыгында кинәт үзгәрешләр һәм өзеклекләр, жир асты карст бушлыкларының жимерелүе.

Нәтижәләре - биналар һәм корылмаларның жимерелүе, грунтларның сыеклануы һәм утыруы, шуышулар барлыкка килүе, плотиналарның жимерелүе һәм цунами барлыкка килү.

Куркынычны киметү чаралары - жир тетрәүләргә дучар булган территорияләрдә төзелешне чикләү, корылмаларны ныгыту, сейсмик мониторинг уздыру.

Россия Федерациясе территориясен сейсмик районлаштыру карталары һәм СП 14.13330.2014 нигезендә Усад авыл жирлегә территориясе 6 баллы зонага керә (В картасы).

Жир тетрәүләренә барлыкка килү куркынычы категориясе СНиП 22-01-95 “Куркыныч табигый йогынты геофизикасы” буенча жирлек территориясендә “куркыныч” дип бәяләнә.

3. Абразия, сусаклагычлар ярларын эшкәртү

Жимергеч факторлар - су объектлары ярларына дулкыннар һәм прибой бәрүе, грунтларның жил белән очуы, юылуы.

Нәтижәләр - ярларның юылуы, яр буе территорияләренә авыл хужалыгы жирләреннән тартып алынуы, биналар һәм корылмаларның жимерелүе.

Куркынычны киметү чаралары - саклагыч корылмалар (дулкын жимерү диварлары, буналар, дулкын кайтаргычлар) төзү, ярлар участкаларын тимер-бетон плитәләр һәм түшәкләр белән ныгыту, су асты сөзәклекләрен вал кую һәм юдыру, яр буе зонасында дым яратучы яшел үсентеләр утырту.

Усад авыл жирлегә территориясенә абразия, сусаклагычлар ярларын эшкәртүе характерлы түгел.

4. Карст

Жимергеч факторлар - тау токымнарының эрүе, токымнарның структурасы жимерелү, токым кисәкчекләренә күчәнүе (юылуы), жир өслегенә деформацияләнүе.

Нәтижәләре - сәнәгать һәм гражданнар корылмаларының деформацияләнүе, сәнәгать объектлары эшендә өзеклекләр, территориянең вакытлыча файдаланудан чыгуы.

Куркынычны киметү чаралары - өске суларның агып төшүен оештыру, жир асты суларын дренажлау, тышкы йөкләнешләрне киметү, биналарның һәм корылмаларның нигезләрен яклау.

Усад авыл жирлеге территориясендә карст барлыкка килү куркынычы булу хас түгел.

5. Суффозия

Жимергеч факторлар - югарыда яткан грунтларның утыруы, тау токымнарының күчүе, жир өслегенең деформациясе.

Нәтижәләр - корылмаларның нигезләре йомшару һәм аларның деформацияләнүе һәм жимерелүе, сәнәгать объектлары эшендә өзеклекләр, территориянең вакытлыча файдаланудан чыгуы.

Куркынычны киметү чаралары - жир өсте суларын агызу, жир асты суларын дренировкалау, фильтрацион яклау пәрделәре төзү, силикатлау, цементлау юлы белән бушлыкларны бетерү һ.б.

Усад авыл жирлеге территориясенә суффозия барлыкка килү куркынычы булу хас түгел.

6. Лёсс токымнарының утыручанлыгы

Жимергеч факторлар - жир өслегенең деформациясе, грунтларның деформациясе.

Нәтижәләре - корылмаларның нигезләре йомшару һәм аларның деформацияләнүе һәм жимерелүе, сәнәгать объектлары эшендә өзеклекләр, территориянең вакытлыча файдаланудан чыгуы.

Куркынычны киметү чаралары - өске сулар агышын оештыру; жир асты суларын дренировкалау; трамбование, вибрация, жебетү юлы белән грунтларның утыру үзлекләрен бетерү; силикатлау, цемент эремәсе белән сеңдерү; биналарны конструктив көчәйтү.

Усад авыл жирлеге территориясендә лёсс токымнарының утыручанлыгы барлыкка килү куркынычы булу хас түгел.

7. Яссы һәм ерганаклар эрозиясе

Жимергеч факторлар - грунтларның юылуы, чокырлар һәм ерганаклар ясалу.

Нәтижәләре - туфракның уңдырышлы катламы юк ителү; елгаларның һәм сулыкларның ләмләнүе; сугару һәм дренаж системаларының ләмләнүе; биналар һәм корылмаларның жимерелүе; юлларның юылуы.

Куркынычны киметү чаралары - өске сулар агышын оештыру, саклау урман полосалары булдыру, үсемлек белән чокыр битләрен ныгыту, ерымнарны йому һәм күмү.

Усад авыл жирлеге территориясендә эрозия процессларының барлыкка килүе авыл хужалыгы жирләре территорияләренә кагыла.

Яссы һәм ерганак эрозиясе барлыкка килү куркынычы категориясе СНИП 22-01-95 “Куркыныч табигый йогынты геофизикасы” буенча жирлек территориясендә “уртача куркыныч” дип бәяләнә.

8. Күперү

Жимергеч факторлар - бозлану, грунт күләменең механик үзгәрешләре.

Нәтижәләре - биналар һәм корылмаларның нигезләре зарарлану, инженерлык коммуникацияләре жимерелү.

Куркынычны киметү чаралары - биналарның һәм корылмаларның нигезен туфрак бозлану катлавыннан түбәнрәк томалау, өске сулар агышын оештыру, юллар төзегәндә саклау жайланмаларын (подложкалар, рәшәткәләрен) куллану.

Күперү барлыкка килү куркынычы категориясе СНИП 22-01-95 “Куркыныч табигый йогынты геофизикасы” буенча жирлек территориясендә “уртача куркыныч” дип бәяләнә.

Куркыныч гидрологик күренешләр һәм процесслар

1. Су күтәрелү

Жимергеч факторлар - грунт сулары биекlege күтәрелү, грунт сулары агымының гидродинамик басымы, туфракның һәм грунтларның пычрануы (тозлануы), жир асты металл конструкцияләренә коррозиясе.

Нәтижеләре - биналарның һәм жир асты коммуникацияләренә подвалларын су басу, инженерлык коммуникацияләрендә аварияләр, биналарның һәм корылмаларның өлеше утыру һәм бүртү, шуышулар.

Куркынычны киметү чаралары - өске суларның агып төшүен оештыру, жир асты суларын дренировкалау.

Су күтәрелү барлыкка килү куркынычы категориясе СНИП 22-01-95 “Куркыныч табигый йогынты геофизикасы” буенча жирлек территориясендә “уртача куркыныч” дип бәяләнә.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 27 апрелендәге 1001-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган язгы ташу чорында су басу (су күтәрелү) зонасына элэгүче Татарстан Республикасы торак пунктлары исемлеге нигезендә Усад авыл жирлегендә мондый торак пунктларга Ильино ав. һәм Тимофеевка ав. керә.

2. Су басу (суга бату)

Жимергеч факторлар - су агымы (агымы), гидросфераның, туфракның, грунтларның пычрануы.

Нәтижеләр - су чыгу, су басу, туфракның юылуы, туфракның агып торучы халәте барлыкка килү, корылмалар жимерелү, транспорт эшендә һәм тышкы эшләр уздыруда кыенлыklar, инженерлык коммуникацияләрендә аварияләр, юл-транспорт һәлакәтләре.

Куркынычны киметү чаралары – территорияләренә, биналарны һәм корылмаларны инженерлык саклавын оештыру; гидродинамик факторлар йогынтысына дучар булган территорияләрдән тыш объектларны урнаштыру; су күтәрелүгә һәм су басуга бәйле территорияләрдә потенциал пычрану чыганаclarын урнаштыруга юл куймау; су агымнары һәм сулыклар ярлары буенча саклагыч гидротехник корылмалар урнаштыру.

Су басу барлыкка килү куркынычы категориясе СНИП 22-01-95 “Куркыныч табигый йогынты геофизикасы” буенча жирлек территориясендә “уртача куркыныч” дип бәяләнә.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 27 апрелендәге 1001-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган язгы ташу чорында су басу (су күтәрелү) зонасына элэгүче Татарстан Республикасы торак пунктлары исемлеге нигезендә Усад авыл жирлегендә мондый торак пунктларга Ильино ав. һәм Тимофеевка ав. керә.

3. Елга эрозиясе

Жимергеч факторлар - су ташкынының гидродинамик басымы, елга үзәнненә деформациясе.

Нәтижеләре - юллар, коммуналь системалар, биналар һәм корылмалар жимерелүе; яр бие территорияләрендәге авыл хужалыгы жирләреннән файдалануның кире кайтарылмый торган югалтулар; урманна югалту.

Куркынычны киметү чаралары - яр ныгыту корылмалары төзү, елгаларда регуляция чараларын оештыру (елга үзәнненә оештыру), барражлар системасы ярдәмендә елга төбенә буй авышлыklarын киметү, яр бие зонасында дым яратучы яшел үсентеләр утыртуны оештыру.

Усад авыл жирлеге территориясендә елга эрозиясе барлыкка килү су агымнарына һәм аларның үзәнненә туры килә.

Елга эрозиясе барлыкка килү куркынычы категориясе СНИП 22-01-95 “Куркыныч табигый йогынты геофизикасы” буенча жирлек территориясендә “уртача куркыныч” дип бәяләнә.

Куркыныч метеорологик күренешләр һәм процесслар

1. Көчле жил, давыллар, өермәләр

Жимергеч факторлар - жил агымы, жил йөкләнеше, аэродинамик басым, һаваның көчле кииренкелеге.

Нәтижеләре - бина һәм корылмаларның зарарлануы яки жиимерелүе, транспорт эшендә һәм тышкы эшләр башкарудагы кыенлыктар, инженерлык коммуникацияләрендәге аварияләр, юл-транспорт һәлакәтләре, халыкның тормышына һәм сәламәтлегенә куркыныч янау.

Куркынычны киметү чаралары - куркыныч производстволарны урнаштыруны чикләү, искергән яисә нык булмаган биналарны һәм корылмаларны демонтажлау, зарарланган һәм карт агачларны кисү, халыкны кисәтү һәм коткару хезмәтләре персоналын гадәттән тыш хәл шартларында гамәлләргә әзерләү буенча чаралар күрү.

Көчле жил, давыллар, өермәләр барлыкка килү куркынычы категориясә СНИП 22-01-95 “Куркыныч табигый йогынты геофизикасы” буенча жирлек территориясендә “уртача куркыныч” дип бәяләнә.

2. Көчле явымнар

Жиимергеч факторлар - су ташкыны (агымы), территорияне су басу, кар йөкләнеше, жил йөкләнеше, кар көртләре, бозлавык йөкләнеше, бөрү.

Нәтижеләре - су басу, бина һәм корылмаларның зарарлануы яки жиимерелүе, транспорт эшендә һәм тышкы эшләр башкарудагы кыенлыктар, инженерлык коммуникацияләрендәге аварияләр, юл-транспорт һәлакәтләре, халыкның тормышына һәм сәламәтлегенә куркыныч янау.

Хәвеф-хәтәрне киметү чаралары - территорияләрне, биналарны һәм корылмаларны инженерлык саклауны оештыру, үз вакытында фаразлау һәм халыкны кисәтү һәм коткару хезмәтләре персоналын гадәттән тыш хәл шартларында гамәлләргә әзерләү буенча чаралар күрү.

Табигый янгыннар

Жиимергеч факторлар - ялкын, жылылык агымы, жылылык сугуы, һаваның болганчыклануы, атмосфераның, туфракның, грунтларның, гидросфераның пычрануы.

Нәтижеләре - урманнарның төтенләве, януы, халыкның тормышына һәм сәламәтлегенә куркыныч янау, төзелешләргә зыян китерү, транспорт эшендә һәм тышкы эшләр уздыруда кыенлыктар, юл-транспорт һәлакәтләре.

Хәвеф-хәтәрне киметү чаралары - янгынга каршы өзеклекләр урнаштыру, янгын саклау бүлекчәләрен дислокацияләүне оптимальләштерү, корткычлардан һәм янгыннардан зыян күргән агачларны кисү.

Усад авыл жирлегә территориясендә табигый (урман) янгыннарының килеп чыгу мөмкинлегә үзәк һәм төньяк өлешләрдә зур урман массивларына туры килә. Дала һәм ландшафт табигый янгыннарының барлыкка килүе хас түгел.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының “Татарстан Республикасында янгын куркынычсызлыгын тәмин итүгә юнәлдерелгән чаралар турында” 2014 елның 12 апрелендәге 236 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының карарына үзгәрешләр кертү хакында” 2016 елның 24 мартындагы 163 номерлы Карары нигезендә Усад авыл жирлегенә торак пунктлары һәм башка территорияләре һәм объектлары Татарстан Республикасы урман янгыннары янаган объектлар исемлегенә (торак пунктлар; гражданның бакчачылык, яшелчәчелек һәм дача коммерциягә карамаган берләшмәләре; балаларның ялын оештыручы оешмалар һәм аларны сәламәтләндерү; икътисад объектлары, сәламәтләндерү оешмалары) керми.

Табигый характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы янаган территорияләрнең чикләре Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының норматив хокукий актлары белән билгеләнмәгән.

Татарстан Республикасы Гражданның оборонасы эшләре һәм гадәттән тыш хәлләр министрлыгы биргән мәгълүматларда (2018 елның 18 апрелендәге 3428/Т-3-1-7 номерлы Хат), табигый характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычына дучар булган территорияләр чикләре турында мәгълүмат юк.

Моннан тыш, «Су басу, су күтәрелү зоналарының чикләрен билгеләү турында» Россия Федерациясә Хөкүмәтенә 2014 елның 18 апрелендәге 360 номерлы карары нигезендә су басу, су күтәрелү зоналары аларның чикләре хакындагы мәгълүматларның күчемсез мөлкәт Бердәм дәүләт

реестрына кертелгән датадан билгеләнгән булып санала. Усад авыл жирлегә территориясен су басу зоналары чикләре турында Бердәм дәүләт күчәмсез мөлкәт реестрында мәгълүмат юк.

9.2. Жирлек территориясендә, шулай ук жирлек территориясенә якин жирдә техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр чыганаclarы исемлеге

Химик куркыныч объектлар

Химик куркыныч объектлар территориясендә булу нәтижәсе булып авария-химик куркыныч матдәләрне чыгару куркынычы янаган аварияләр тора.

Зыян салучы факторлар - куркыныч химик матдәләрне түгү яки чыгару.

Нәтижеләре - кешеләрнең, авыл хужалыгы хайваннарының һәм үсемлекләренң һәлак булуы яисә химик зарарлануы; азык-төлекнең, азык чималының һәм азыкның химик зарарлануы; әйләнә-тирә табигать мохитенең химик зарарлануы.

Хәвеф-хәтәрне киметү чаралары - химия сәнәгәте предприятиеләренң торышын мониторинглау, житештерү процессларының технологик куркынычсызлыгын һәм мондый предприятиеләр жиһазларының эксплуатация ышанычлылыгын арттыру; химик аварияләр килеп чыгу мөмкинлеген фаразлау; авария резервуарларын, тозақларны, нишаларны химик куркыныч матдәләре булган саклагычлар астында урнаштыру.

Усад авыл жирлегә территориясендә химик куркыныч объектлар юк.

Янгын, шартлау куркынычы янаган объектлар

Янгын, шартлау куркынычы янаган объектлар территориясендә янгыннар һәм шартлаулар булырга мөмкин.

Жимергеч факторлар - ялкын, очкыннар, шартлау, бәрмә дулкын, жылынган һава, токсик продуктлар, төтен.

Нәтижеләре - кешеләрнең сәламәтлегенә зыян китерү яки үлеме; биналарның һәм корымаларның жимерелүе яки зарарлануы; халык хужалыгына, әйләнә-тирә табигать мохитенә зыян китерү.

Хәвеф-хәтәрне киметү чаралары - электр приборларын һәм электр челтәрләрен эксплуатацияләү тәртибен үтәү; янгын, шартлау куркынычы янаган объектларга караган предприятие хезмәткәрләренң янгынга каршы инструктажы; янгыннан ирекле саклауны оештыру; янмый торган матдәләр һәм материаллар куллану; янгынга каршы кагыйдәләрне һәм нормаларны үтәү.

Усад авыл жирлегә территориясендә күрсәтелгән янгын, шартлау куркынычы янаган объектларга түбәндәгеләр керә:

- Усад ав. пекарня (потенциаль куркыныч матдә: он; зарарлы йогынты чикләре ачыкланмаган);

- табигый газны транспортлаучы торба үткәргечләр (потенциаль куркыныч матдә: табигый газ; зарарлы йогынтысы чикләре ачыкланмаган).

Радиацион куркыныч объектлар

Территориядә радиацион куркыныч объектлар булу нәтижәсе булып радиоактив матдәләр чыгару куркынычы булган аварияләр тора.

Жимергеч факторлар - радиоактив матдәләренң һәм (яисә) ионлаштыручы нурланышларның чыгуы яки атылып чыгуы.

Нәтижеләре - кешеләрнең, авыл хужалыгы хайваннарының һәм үсемлекләренң, халык хужалыгы объектларының, шулай ук әйләнә-тирә табигать мохитенең ионлаштыручы нурланыш алуы яисә радиоактив пычрануы.

Куркынычны киметү чаралары - дозиметрик һәм радиометрик контроль алып бару, халык арасында йод профилактикасы үткәрү, пычранган жирлекне дезактивацияләү.

Усад авыл жирлегә территориясендә радиацион-хәтәр объектлар юк.

Гидродинамик куркыныч объектлар

Территориядә гидродинамик куркыныч объектларның булуының нәтижәсе гидротехник корылмаларның басым фронты корылмаларының жиңмерелүе, бәрәп чыгу дулкыны һәм һәләкәтле су басу зоналары барлыкка килүгә, шулай ук шлам саклагычларның өмнәре жиңмерелгәндә агулы матдәләр белән зарарлануга бәйлә мөмкин булган аварияләр тора.

Жиңмергеч факторлар – бәрәп чыгу дулкыны, су ташкыны.

Нәтижәләре - һәләкәтле су басу; кешеләр, авыл хужалыгы хайваннары һәм үсемлекләренң һәләк булуы; биналарның һәм корылмаларның жиңмерелүе яки зарарлануы; житештерү яки транспорт процессы бозылу; әйләнә-тирә табигать мохитенә зыян китерү.

Хәвәф-хәтәрне киметү чаралары – бәрәп чыгу дулкыны йогынтысына дучар территориядә торақ биналар һәм икътисад объектлары төзүнә чикләү; вал төзү; жир асты суларын дренажировка; яр буен ныгыту эшләрен үткәрү; бәрәп чыгу дулкыны тизлеген киметергә сәләтле түбән кәүсәлә урманнар утырту.

Усад авыл жирлегә территориясендә гидродинамик куркыныч объектлар юк.

Куркыныч йөкләрне ташыганда транспортта куркыныч хәлләр

Куркыныч йөкләрне ташыганда транспорттагы хәвәфләр хәлләргә кертәләр:

1. Куркыныч йөкләрне ташыганда автомобиль транспортында мөмкин булган аварияләр

Зыян китерүче факторлар - бәрү, транспорт чарасына ут кабу; ташый торган янғын куркынычлы йөкнең януы; ташый торган шартлау куркынычы булган йөкләрнең шартлавы һәм януы; ташый торган куркыныч химик йөкнең агуы (чәчрәве, парга әйләнүе).

Нәтижәләре - кешеләрнең травма алуы һәм үлемә, янғыннар, әйләнә-тирә мохитнең пычрануы, транспорт чараларына зыян килү, ташый торган йөкләрнең юкка чыгарылуы.

Куркынычны киметү чаралары - куркыныч йөкләрне ташу өлкәсендә норматив документлар таләпләрен үтәү, куркыныч йөк турында мәгълүмат (мәгълүмат таблицалары, авария һәм мәгълүмати карточкалар) бирү системаларын куллану, юл шартларын исәпкә алып, автотранспорт чараларының хәрәкәт тизлеген чикләү, махсус жиһазландырылган транспорт чараларын куллану, йөкләр ташу өчен махсус жиһазландырылган тара куллану.

Усад авыл жирлегә территориясендә «Каменка - Дөбяз - Олы Әтнә» һәм «Усад спирт заводы - Чернышевка - Каймар» транзит автомобиль юллары узуга бәйлә рәвештә куркыныч йөкләр ташуда автомобиль транспортында һәләкәтләр барлыкка килү ихтималы характерлы (потенциаль куркыныч матдәләр: нефть эшкәртү продуктлары, аммиак, сыекландырылган газ, кислоталар һ.б.; зарарлы йогынты чикләре ачыкланмаган).

2. Куркыныч йөкләрне ташыганда тимер юл транспортында ихтимал аварияләр

Зыян китерүче факторлар - бәрү, транспорт чарасына ут кабу; ташый торган янғын куркынычлы йөкнең януы; ташый торган шартлау куркынычы булган йөкләрнең шартлавы һәм януы; ташый торган куркыныч химик йөкнең агуы (чәчрәве, парга әйләнүе).

Нәтижәләре - кешеләрнең травма алуы һәм үлемә, янғыннар, әйләнә-тирә мохитнең пычрануы, транспорт чараларына зыян килү, тимер юлларның жиңмерелүе, ташый торган йөкләрнең юкка чыгарылуы.

Куркынычны киметү чаралары - куркыныч йөкләрне ташу өлкәсендә норматив документлар таләпләрен үтәү, куркыныч йөк турында мәгълүмат бирү системаларын куллану, махсулаштырылган вагоннар һәм контейнерлар куллану, йөкләрне махсус эзерләү һәм төргәкләү, тиешле белгечләр тарафыннан йөкләрне юл буе озату һәм саклау.

Усад авыл жирлегә территориясендә куркыныч йөкләрне ташуда тимер юл транспортында аварияләр барлыкка килү ихтималы характерлы түгел.

3. Куркыныч йөкләрне ташыганда су транспортында ихтимал аварияләр

Зыян китерүче факторлар - бөрү, транспорт чарасына ут кабу; ташый торган янгын куркынычлы йөкнең януы; ташый торган шартлау куркынычы булган йөкләрнең шартлавы һәм януы; ташый торган куркыныч химик йөкнең агуы (чәчрәве, парга әйләнүе).

Нәтижәләре - кешеләрнең һәм хайваннарның имгәнүе һәм һәлак булуы, янгыннар, әйләнә-тирә мохитнең пычрануы, транспорт чараларына һәм гидротехник объектларга зыян килү, ташый торган йөкләрнең юкка чыгарылуы.

Куркынычны киметү чаралары – куркыныч йөкләрне ташу өлкәсендә норматив документлар таләпләрен үтәү, куркыныч йөк турында мәгълүмат бирү системаларын куллану, йөкләр ташу өчен махсус жиһазландырылган тара куллану.

Усад авыл жирлеге территориясендә куркыныч йөкләрне ташуда су транспортында аварияләр барлыкка килү ихтималы характерлы түгел.

4. Куркыныч йөкләрне ташыганда торба үткәргеч транспортында ихтимал аварияләр

Жимергеч факторлар – хәтәр химик яки шартлау куркынычы булган матдәләр басымы астында бәрәп чыгу яки агу, шартлау.

Нәтижәләре - кешеләрнең һәм хайваннарның имгәнүе һәм үлеме, әйләнә-тирә мохитне пычрату, икътисадка зыян китерү.

Хәвефне киметү чаралары - торба үткәргечләрнең физик яктан таушалган яисә мораль яктан искергән участкаларын үз вакытында ремонтлау, реконструкцияләү һәм аларга техник хезмәт күрсәтү, торбаүткәргечләрнең торышын мониторинглау системасын оештыру, торбаүткәргечләрне эксплуатацияләүнең технологик ысулларын куллану, торбаүткәргечләрне коррозиядән саклауның нәтижәле ысулларын куллану.

Усад авыл жирлеге территориясендә жирлек территориясе буйлап магистраль торба үткәргечләр (потенциаль куркыныч матдәләр: табигый газлар; зарарлы йогынты чикләре билгеләнмәгән) үтүгә бәйлә рәвештә куркыныч матдәләрне транспортта йөрткәндә аварияләр барлыкка килү ихтималы характерлы.

Техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр киләп чыгу куркынычы янаган территорияләрнең чикләре Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының норматив хокукий актлары белән билгеләнмәгән.

Татарстан Республикасы Гражданнар оборонасы эшләре һәм гадәттән тыш хәлләр министрлыгы биргән мәгълүматларда (2018 елның 18 апрелендәге 3428/Т-3-1-7 номерлы Хат), техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр киләп чыгу куркынычына дучар булган территорияләр чикләре турында мәгълүмат юк.

9.3. Жирлек территориясендә биологик-социаль характердагы гадәттән тыш хәлләр чыганакалары исемлеге

Биологически-опасные объекты

Зарар китерүче факторлары –хәтәр биологик матдәләр таралу.

Нәтижәләре - кешеләрнең, авыл хужалыгы хайваннарының һәм үсемлекләрнең биологик йогышлы авыру йоктыруы яисә һәлак булуы; әйләнә-тирә табигать мохитен биологик йоктыру.

Куркынычны киметү чаралары - санитария-гигиена һәм санитария-эпидемиология кагыйдәләрен, технологик һәм оештыру-техник таләпләрне үтәү; фармацевтика һәм микробиология сәнәгате предприятиеләренең торышын мониторинглау, житештерү процессларының технологик куркынычсызлыгын һәм мондый предприятиеләр жиһазларының эксплуатацияләү ышанычлылыгын арттыру.

Усад авыл жирлеге территориясендә биологик-куркыныч объектлар юк.

Йогышлы авыруларның табигый учаклары

Зарар китерүче факторлары – инфекцияле авыру (патогенлы микроорганизмнар).

Нәтижәләре - эпидемияләр, эпизоотияләр, эпифитотияләр.

Куркынычны киметү чаралары - карантин, обсервация, йогышлы авыруларны изоляцияләү, санитария һәм эпидемиологик күзәтчелекне уздыру, территорияне санитар саклауны оештыру, эпизоотиягә каршы чаралар үткәру, ветеринария-санитария күзәтчелеген оештыру.

Жирлек территориясендә йогышлы авыруларның табигый чыганаclarы юк.

9.4. Янғын куркынычсызлыгын тәмин итү буенча чаралар исемлеге

Янғын куркынычсызлыгын тәмин итү системасының торышы турындагы белешмәләр, шул исәптән янғын куркынычсызлыгын тәмин итү объектарының урнашуы турындагы белешмәләр әлеге томның «Жирлек территориясенә бүгенге торышы һәм файдаланылуына анализ. Генераль план чараларын нигезләү» дип аталган 2 кисәкнең «Инженерлык инфраструктурасы һәм коммуналь хезмәт күрсәтү»дигән 2.9 бүлегендәге 2.9.9 “Янғын куркынычсызлыгы” бүлекчәсендә китерелгән.

Усад авыл жирлеге территориясә өчен актуаль булган янғын куркынычсызлыгын тәмин итү чараларына кертергә кирәк:

– янғынның учактан читкә таралуын чикләүне тәмин итә торган күләмле-планлаштыру чишелешләрен һәм чараларны куллану;

–эвакуация юлларын, янғынны ачыклау системаларын (янғын сигнализациясә жайланмаларын һәм системаларын) төзү;

–биналарның һәм корылмаларның янғын куркынычы янаган конструктив янғын куркынычсызлыгы классына туры килә торган ут чыдамлыгы һәм янғын куркынычы классына туры килә торган төп төзелеш конструкцияләрен куллану;

– төзелеш корылмаларының утка каршы ныклыгы чикләрен арттыру өчен уттан саклау составларын (шул исәптән антипиреннарны һәм уттан саклау буяуларын) һәм төзелеш материалларын куллану;

– шартлауга каршы яклау системаларын технологик жиһазлауга урнаштыру;

– автомат һәм (яисә) автоном янғын сүндерү жайланмаларын куллану;

– янғыннан саклау бүлекчәләре эшчәнлеген оештыру;

– янғын урынына янғын сүндерү техникасының тоткарлыксыз үтеп керуен тәмин итү;

– янғын турында халыкка элементә һәм хәбәр итүне тәмин итү;

– халыкны янғын куркынычсызлыгы чараларына өйрәтүне оештыру һәм янғын куркынычсызлыгы өлкәсендә пропаганда.

10. ТӨП ТЕХНИК-ЭКОНОМИК КҮРСЭТКЕЧЛЭР

19 нчы табица

№ т/б	Күрсэткечнec иcемe	Үлчәү берәмлеге	Гамәлдәгe нигeзләмә	Хисап cрогы
1	Жирлек мәйданы	га	4581,447	4581,447
2	Торак пунктларның территорияләре мәйданы	га	429,562	565,983
	шул исәптән:			
	Уса дав.	га	188,843	187,784
	Ильино ав.	га	31,306	35,46
	Садилово ав.	га	41,791	42,112
	Толмач ав.	га	25,872	25,888
	Тимофеевка ав.	га	63,329	62,145
	Хохлово ав.	га	33,769	67,226
	Чубар ав.	га	44,652	145,366
3	Даими халыкның саны	чел.	2510	5238 *
4	Торак фондының күләме	тыс. кв. м	66	143,93 *
5	Территорияләр балансы **			
	индивидуаль торак йортлар белән төзелеш территорияләре	га / %	301,139 / 6,57	455,231 / 9,94
	күпфатирлы торак йортлар белән төзелеш территорияләре	га / %	9,336 / 0,2	10,973 / 0,24
	социаль, ижтимагый һәм эшлекле билгеләнештәге объектлар территорияләре	га / %	29,043 / 0,63	29,371 / 0,64
	гражданнарның коммерциягә карамаган бакчачылык һәм яшелчәчелек берләшмәләре территорияләре	га / %	185,485 / 4,05	185,475 / 4,05
	рекреацион билгеләнеш территорияләре	га / %	6,667 / 0,15	6,667 / 0,15
	сәнәгать предприятиеләренәң житештерү территорияләре:			
	сәнәгать житештерүе предприятиеләре территорияләре	га / %	18,881 / 0,41	18,881 / 0,41
	авыл хужалыгы предприятиеләре территорияләре һәм авыл хужалыгын тәэмин итү объектлары	га / %	31,959 / 0,7	28,572 / 0,62
	склад территорияләре	га / %	2,607 / 0,06	2,607 / 0,06
	инженерлык инфраструктурасы һәм коммуналь хезмәт күрсәтү объектлары территорияләре	га / %	3,815 / 0,08	3,815 / 0,08
	транспорт инфраструктурасы объектлары территорияләре	га / %	34,92 / 0,76	41,996 / 0,92
	зиратлар территорияләре	га / %	3,615 / 0,08	3,615 / 0,08

	авыл хужалыгы жирлөре:			
	чөчүлөклөр	га / %	2683,849 / 58,58	2546,588 / 55,58
	көтүлөклөр, печәнлеклөр, ятмалар	га / %	526,046 / 11,48	523,07 / 11,42
	урманнар, башка үсентелер:			
	урманнар	га / %	460,876 / 10,06	460,876 / 10,06
	куаклыклы үсемлеклөр	га / %	173,491 / 3,79	174,447 / 3,81
	сулыклар:			
	өске су объектары	га / %	40,498 / 0,88	40,474 / 0,88
	башка территорияләр:			
	торак пунктларның яшеллэндерелгән территорияләр	га / %	11,928 / 0,26	43,84 / 0,96
	торак пунктларның башка территорияләр		52,342 / 1,14	0,0 / 0,0

* торак төзелеше территорияләр майданнарының артуын исәпкә алып, якынча күрсәткечләр күрсәтелгән

**территорияләр балансы исәпләрендә гамәлдәге нигезләмәдә фактик функциональ файдаланудагы территорияләр майданнары исәпкә алынган, территорияләр балансын исәпләп чыгару срогына - функциональ зоналар тарафыннан тәкъдим ителгән планлаштырыла торган функциональ файдаланудагы территорияләр майданнарына исәпләгәндә.

Искәрмә.

Авыл хужалыгы жирләр территорияләренә исәп-хисап чорына балансы -140,237 га тәшкил итә, алардан территорияләр кимү 141,307 га тәшкил итә, территорияләрнең артуы 1,07 га тәшкил итә, шул исәптән:

- перспектив торак төзелеше өчен Чубар ав. чикләрен киңәйтүгә бәйле рәвештә авыл хужалыгы жирләр территориясенә 100,516 га кимүе;
- перспектив торак төзелеше өчен Хохлово ав. чикләрен киңәйтүгә бәйле рәвештә авыл хужалыгы жирләр территориясенә 31,367 га кимүе;
- өч автомобиль юлы урнаштыру планлаштырыла торган урынга бәйле рәвештә авыл хужалыгы жирләр 7,076 гектарга киметү;
- агросәнәгать комплексы объектарының территорияләрен Тимофеевка ав. көньяк-көнбатышка таба арттыруга бәйле рәвештә авыл хужалыгы жирләр 1,19 гектарга киметү;
- агросәнәгать комплексы объектары тирәсендә Тимофеевка ав. көньяк-көнбатышка яшеллэндерүне оештыру белән бәйле рәвештә авыл хужалыгы жирләр 0,893 гектарга киметү;
- Ильино ав. чикләрен оптимальләштерүгә бәйле рәвештә авыл хужалыгы жирләр 0,203 гектарга киметү;
- Чубар ав. чиген оптимальләштерүгә бәйле рәвештә авыл хужалыгы жирләр 0,062 гектарга киметү;
- Усад ав. чиген оптимальләштерүгә бәйле рәвештә авыл хужалыгы жирләр территорияләрен 0,71 гектарга арттыру;
- Ильино ав. чикләрен оптимальләштерүгә бәйле рәвештә авыл хужалыгы жирләр 0,21 гектарга арттыру;
- Чубарово ав. чиген оптимальләштерүгә бәйле рәвештә авыл хужалыгы жирләр 0,15 гектарга арттыру.

